

W 300 rocznicę zjednoczenia
Ukrainy z Rosją

(f) MOSKWA (PAP). Prasa radziecka opublikowała „Tezy w związku z 300 rocznicą zjednoczenia Ukrainy z Rosją” zaprobowane przez Komitet Centralny Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego. (Tezy zamieszczamy na str. 3-iej).

(f) MOSKWA (PAP). W związku z 300 rocznicą zjednoczenia Ukrainy z Rosją Prezydium Rady Najwyższej RFSRR

postanowiło zwołać w maju 1954 r. sesję jubileuszową Rady Najwyższej, poświęconą temu ważnemu wydarzeniu.

(f) MOSKWA (PAP). Prezydium Rady Najwyższej Ukrainy SRR postanowiło zwołać w maju 1954 r. sesję jubileuszową Rady Najwyższej Ukrainy SRR, poświęconą 300 rocznicy zjednoczenia Ukrainy z Rosją.

Sprawa wznowienia rokowań
w Panmundzonie

(f) LONDYN (PAP). — Agencja Reuters donosi z Seulu, że delegat USA Kenneth Young wyraził zgodę na propozycję delegacji koreańskiej, aby przedstawić

obu stronom spotkanie w Panmundzonie w celu omówienia sprawy wznowienia rokowań wstępnych na temat Konferencji Politycznej.

Wybory przewodniczącego
francuskiego Zgromadzenia
Narodowego

(f) PARYŻ (PAP). — 12 bm. pod przewodnictwem najstarszego wiekami deputowanego — komunisty Marcela Cachina rozpoczęły się obrady francuskiego Zgromadzenia Narodowego.

Przemówienie M. Cachina

Otwierając sesję Zgromadzenia 1954 roku Marcel Cachin wygłosił przemówienie, w którym oświadczył m. in.:

W pełnym niepokoju XX wieku naród francuski, który dąży do wielkiego bohaterstwa w Ruchu Oporu, obecnie pracuje wspaniale z energią i wiarą we własne siły oraz w lepszą przyszłość.

Francja ceni wysoko swą niezawisłość narodową i jest o nią niezmiennie zazdrosna. Nie chce się ona zgodzić na brutalną ingerencję w jej sprawy wewnętrzne, nie chce się ugiąć przed pogrozkami i ultimatumami. Jest ona na daleko gotowa do ofiar, aby obronić swe prawa.

Cachin podkreślił ożywającą naród francuski, stanowiącą wolę obrony pokój.

Naród francuski — powiedział Cachin — powitał z wielką radością wiadomość o konferencji ministrów spraw zagranicznych czterech mocarstw, która ma się odbyć wkrótce w Berlinie, oraz wysiłki zmierzające do osiągnięcia zbliżenia między Zachodem i Wschodem.

Obecnie — oświadczył Cachin — cały świat rozumie coraz lepiej zalety długiego okresu pokojowego współistnienia różnych ustroików.

Następnie Cachin zaznaczył, że Francja domaga się coraz bardziej stanowczo natychmiastowego rozstrzygnięcia zasadniczych problemów związanych z jej przyszłością. Do tych problemów Cachin zaliczył przywrócenie niezawisłości narodowej Francji oraz położenie kresu wojnie w Wietnamie w drodze rokowań z rządem Ho Szimina.

W zakończeniu Cachin podkreślił konieczność przywrócenia w pełni mocy obowiązującej francusko-radzieckiej umowy o sojuszu i pomocy wzajemnej, zawartej 10 stycznia 1944 r., i stwierdził, że układ ten powinien stać się podstawą przywrócenia i utrzymania niezawisłości narodowej Francji, w szczególności w związku z próbami wskrzeszenia militarystyki niemieckiej.

Le Troquer wybrany
przewodniczącym

Po przemówieniu Cachina przystąpiono do wyborów przewodniczącego Zgromadzenia Narodowego.

Zgodnie z regulaminem, przewodniczącym Zgromadzenia musi być wybrany bezwzględnie większość głosów w jednej z dwóch pierwszych tur głosowania.

W pierwszej turze Pierre Pflimlin (MRP) uzyskał 171

głosów, Andre Le Troquer (socialista) — 130 głosów, Marcel Prelot (grupa de Gaule'a) — 93 głosy, Marcel Cachin (komunista) — 89 głosów, Jules Julien (radykał) — 80 głosów.

Ponieważ żaden z kandydatów nie uzyskał bezwzględnej większości głosów (282), odbyła się druga tura, w której Andre Le Troquer otrzymał 273 głosy, — Pierre Pflimlin 217 głosów, a pozostali kandydaci 73 głosy.

Wobec tego, że i ta tura nie dała wyników, odbyło się trzecie głosowanie, w którym Andre Le Troquer uzyskał 299 głosów i tym samym został wybrany przewodniczącym Zgromadzenia Narodowego na rok 1954. W pierwszej turze dotychczasowy przewodniczący Gaston Monnerville (radykał) wybrany został ponownie przewodniczącym Rady, uzyskując 180 głosów. (Większość bezwzględna wynosiła 142 głosy).

PARYŻ (PAP). 12 bm. odbyło się także posiedzenie Rady Republiki, na którym wybrano przewodniczącego Rady na rok 1954. W pierwszej turze dotychczasowy przewodniczący Gaston Monnerville (radykał) wybrany został ponownie przewodniczącym Rady, uzyskując 180 głosów. (Większość bezwzględna wynosiła 142 głosy).

Jednocześnie trwa budownictwo i wyposażanie portów rybackich, stoczni remontowych, wznoszone są nowoczesne hale przeładunkowe, chłodnie, zamrażalnie, fabryki lodu, przetwórcze ryb. Buduje się wielkie, nowoczesne kombinaty rybaki w Swinoujściu. Dopiero w Polsce Ludowej dzięki nieustannej trosce Rządu i Partii rybołówstwo morskie zdźwignęło się z zacięcia przedwojennego, rozwinięło się w poważną gałąź gospodarki narodowej.

W roku ubiegłym jednostki rybackie po raz pierwszy w historii polskiego rybołówstwa na tak szeroką skalę prowadziły połowy dalekomorskie na Morzu Północnym, kanale La Manche, Morzu Bałtyckim. Daleko — setki i tysiące kilometrów od naszych baz rybackich, w walce z żywiołem morskim — rybacy zdawali egzamin dojrzałości, opanowania sztuki nawigacyjnej. W ciągu ostatnich trzech lat wzrosły m. in. połowy śledzi kilkakrotnie.

Rok 1954 stawia przed rybołówstwem morskim nowe zadania — wydatnego zwiększenia połowów, wzbogacenia asortymentu i poprawy jakości ryb. Wymaga to przezwyciężenia istniejących jeszcze w pracy rybołówstwa słabości.

Jednym z poważnych niedomagań, obniżających wyniki uzyskiwane przez rybołówstwo jest zła organizacja remontów, decydujących o doprowadzeniu taboru do pełnej gotowości technicznej w okresie połowów. Na skutek poważnych braków jakie istnieją na tym odcinku plan dni połowowych w państwowych przedsiębiorstwach wykonano w 1953 roku z tych m. in. połowów tylko w 86 proc. Podobna sytuacja istniała w przedsiębiorstwach spółdzielczych i w rybołówstwie indywidualnym.

Stało się już codzienną praktyką w rybołówstwie, że zaplanowane do remontu jednostki nie są dostarczane w terminie do stoczni. I tak np. w ciągu 3 kwartałów ub. roku na zaplanowanych do remontu 128 kutrów, dostarczono jedynie 52. A Ministerstwo Żeglugi i Centralny Zarząd Rybołówstwa Morskiego tolerowało taki stan rzeczy.

Poprawa organizacji pracy
i warunków wynagrodzenia w PGR-ach
Uchwała Prezydium Rządu

(f) Wskazania IX Plenum KC PZPR, jak również doniosła uchwała Rady Ministrów z dnia 17 grudnia 1953 r. w sprawie zapewnienia niezbędnych środków dla wzrostu hodowli zwierząt gospodarskich i rozwoju bazy paszowej — stawiają ważne zadania przed Państwowymi Gospodarstwami Rolnymi w dziedzinie zwiększenia produkcji roślinnej jak i hodowlanej. Aby stworzyć jak najdogodniejsze warunki oraz zabezpieczyć niezbędne środki dla realizacji tych odpowiedzialnych zadań, Prezydium Rządu podjęło ostatnio uchwałę w sprawie poprawy organizacji pracy i warunków wynagrodzenia za pracę w PGR.

Uchwała ta, która wchodzi w życie z dniem 1 marca br., wprowadza korzystniejszy system płac i premiowania dla robotników i pracowników PGR.

Realizacja tej ważnej uchwały przyczyni się do dalszego umocnienia organizacyjnego - gospodarczego PGR, do materialnego zainteresowania robotników i pracowników we wzroście produkcji, w zwiększaniu wydajności pracy, przyczyni się do stabilizacji kadry w PGR.

Jako podstawową formę organizacji pracy w PGR uchwała przewiduje wprowadzenie stałych brygad: polowych, hodowlanych, ogrodniczych i rybactw, wiążąc wynagrodzenie

robotników z wynikami produkcyjnymi.

Brygadowy system stwarza dogodne warunki do zwiększenia wydajności pracy i jednocześnie zapewnia robotnikom większe wynagrodzenie. Za ponadplanową produkcję bowiem dla członków brygad przewidziane są wysokie premie.

Nowe zasady płac, które wprowadza uchwała Prezydium Rządu, przewidują podwyższenie wynagrodzenia dla robotników, zatrudnionych zarówno w produkcji hodowlanej jak i roślinnej. Szczególnie wydatnie podwyższone zostają zarobki dla robotników brygad hodowlanych. Niezależnie bowiem od

podwyżki płac przewidziane są dla nich dogodniejsze warunki obsługi inwentarza żywego.

Uchwała Prezydium Rządu przewiduje również pewne zmiany w zasadach wynagradzania robotników sezonowych, wprowadzając premie za ciągłość i wydajność pracy w wysokości 15 procent miesięcznego zarobku.

Poważnym bodźcem materialnego zainteresowania robotników w podnoszeniu produkcji rolnej oraz w zwiększaniu wydajności pracy jest rozszerzenie zakresu prac akordowych w PGR.

Wynagrodzenie personelu kierowniczego i specjalistów zożnicowanych będzie w zależności od posiadanego wykształcenia i doświadczenia w pracy w państwowych gospodarstwach rolnych. Dla kadry tej, niezależnie od poważnej podwyżki płacy zasadniczej, przewidziane są odpowiednie premie za planowe i ponadplanowe osiągnięcia produkcyjne gospodarstw i zespołów, w których pracują. W celu przyjęcia z pomocą

pracownikom w zagospodarowaniu się w PGR, uchwała Prezydium Rządu przewiduje dla nich szereg przywilejów, m. in. pracownicy PGR nie posiadający krow, będą mogli otrzymać na dogodnych warunkach kredyty na zakup. Pracownikom stałym PGR, którzy wyrażają chęć budowy własnych domków, udzielona zostanie pomoc w postaci wydziału działki pod budowę, kredytów oraz w zaopatrzeniu materialnym.

Uchwała Prezydium Rządu stanowiąca konsekwentne wcielenie w życie doniosłych wskazań IX Plenum KC PZPR, zabezpiecza warunki i środki dla przyspieszenia tempa rozwoju produkcji roślinnej i hodowlanej w PGR. Dla pracowników PGR stanie się ona bodźcem do zwiększania wydajności i lepszej jakości pracy, do zwiększania wyników w uprawie i hodowli, a jednocześnie przyczyni się do dalszej poprawy warunków socjalnych oraz do rozwoju życia kulturalnego w PGR-ach.

(PAP)

Spotkanie ambasadora ZSRR
Zarubina z Dullesem

(f) MOSKWA (PAP). — Agencja TASS donosi z Waszyngtonu: 11 bm. ambasador ZSRR w Stanach Zjednoczonych Zarubina złożył wizytę sekretarzowi stanu USA Dullesowi.

Rozmowa trwająca około pół godziny poświęcona była wymianom poglądów na temat procedury rozmów w związku z przemówieniem prezydenta Eisenhowera z 8 grudnia ub. roku i z oświadczeniem rządu radzieckiego z 21 grudnia ub. roku w sprawie wykorzystania energii atomowej.

W czasie rozmowy ustalono, że sekretarz stanu USA i ambasador ZSRR spotkają się ponownie przed wyjazdem Dullesa na berlińską konferencję ministrów spraw zagranicznych czterech mocarstw.

Kraje arabskie popierają żądania Egiptu
w sprawie ewakuacji wojsk angielskich z Suezu

(f) MOSKWA (PAP). Agencja TASS donosi: W Kairze czwartego dnia toczą się obrady sesji Rady Ligi Krajoł Arabskich. Biorą w niej udział delegaci Egiptu, Jordani, Iraku, Jemenu, Libii, Libanu, Arabii Saudyjskiej i Syrii. Większość krajów reprezentują premierzy oraz ministrowie spraw zagranicznych. Jednocześnie toczą się obrady innego organu kierowniczego Ligi — Komitetu Politycznego. 11 bm. Komitet Polityczny i Rada Ligi zakończyły dyskusję nad sprawą Egiptu. Sekretarz generalny Ligi Krajoł Arabskich, Abdel Halek Hasuna oświadczył przedstawicielom prasy, że wszystkie kraje arabskie popierają Egipt w jego walce o ewakuację wojsk angielskich z terytorium Egiptu.

Komunikat opublikowany przez Radę Ligi stwierdza, że „całkowicie popiera ona służbę i nieugięte stanowisko Egiptu (w konflikcie z Anglią) oraz zwraca się do wszystkich krajów arabskich z wezwaniem, aby niezwłocznie przeprowadzić między sobą konsultacje i zrewidowały swą politykę zagraniczną, kierując się zasadą: żadnej współpracy lub przyjaźni z innymi państwami — wszystkimi bez wyjątku — nie opartej na podstawie prawa i sprawiedliwości oraz uznania naszej godności”.

(f) MOSKWA (PAP). — Jak donosi z Kairu agencja TASS, prasa egipska pisze o coraz częstszych aktach dywersji na terenie obozów angielskich wojsk okupacyjnych w strefie Kanału Sueskiego.

Dziennik „Al-Gumhuria” w numerze z 11 bm. zamieścił wiadomość o wielkich pożarach w angielskim obozie wojskowym w pobliżu Ismailii powstałych wskutek podpalenia.

W wyniku tych pożarów spalono 7 magazynów. Korespondent dziennika „Al-Misri” donosi z Suez, że na lotnisku w Kesafat uszkodzono 5 samolotów angielskich. Samoloty te — pisze korespondent — uszkodzili sami żołnierze angielscy, którzy chcieli w ten sposób zademonstrować swoje niezadowolenie z powodu przedłużającego się pobytu w strefie Kanału Sueskiego.

Dziś w numerze: K. W.: Panowie profesorowie w ruchu. W. SKULSKA: Kto na kogo czeka? ROMAN SZYDŁOWSKI: U stóp mauzoleum Sun Jai-sena. J. A. SZCZEPAŃSKI: Dwie opowieści faktograficzne (Na półce z książkami).

W. SKULSKA: Kto na kogo czeka?

ROMAN SZYDŁOWSKI: U stóp mauzoleum Sun Jai-sena

J. A. SZCZEPAŃSKI: Dwie opowieści faktograficzne (Na półce z książkami)

Ważne zadania rybołówstwa morskiego

Szybko, jak każda dziedzina naszego życia gospodarczego rozwinięło się rybołówstwo morskie, wyrosła i zahartowała się kadra rybaków, zwiększono i unowocześniono sprzęt rybacki. W 1945 roku rozpoczęliśmy połowy z kilkoma kutrami i kilkudziesięcioma łodziami, a obecnie dysponujemy flotyllą rybacką złożoną z kilkuset kutrów, trawlerów, ługrów, statków-baz.

Jednocześnie trwa budownictwo i wyposażanie portów rybackich, stoczni remontowych, wznoszone są nowoczesne hale przeładunkowe, chłodnie, zamrażalnie, fabryki lodu, przetwórcze ryb. Buduje się wielkie, nowoczesne kombinaty rybaki w Swinoujściu. Dopiero w Polsce Ludowej dzięki nieustannej trosce Rządu i Partii rybołówstwo morskie zdźwignęło się z zacięcia przedwojennego, rozwinięło się w poważną gałąź gospodarki narodowej.

W roku ubiegłym jednostki rybackie po raz pierwszy w historii polskiego rybołówstwa na tak szeroką skalę prowadziły połowy dalekomorskie na Morzu Północnym, kanale La Manche, Morzu Bałtyckim. Daleko — setki i tysiące kilometrów od naszych baz rybackich, w walce z żywiołem morskim — rybacy zdawali egzamin dojrzałości, opanowania sztuki nawigacyjnej. W ciągu ostatnich trzech lat wzrosły m. in. połowy śledzi kilkakrotnie.

Rok 1954 stawia przed rybołówstwem morskim nowe zadania — wydatnego zwiększenia połowów, wzbogacenia asortymentu i poprawy jakości ryb. Wymaga to przezwyciężenia istniejących jeszcze w pracy rybołówstwa słabości.

Jednym z poważnych niedomagań, obniżających wyniki uzyskiwane przez rybołówstwo jest zła organizacja remontów, decydujących o doprowadzeniu taboru do pełnej gotowości technicznej w okresie połowów. Na skutek poważnych braków jakie istnieją na tym odcinku plan dni połowowych w państwowych przedsiębiorstwach wykonano w 1953 roku z tych m. in. połowów tylko w 86 proc. Podobna sytuacja istniała w przedsiębiorstwach spółdzielczych i w rybołówstwie indywidualnym.

Stało się już codzienną praktyką w rybołówstwie, że zaplanowane do remontu jednostki nie są dostarczane w terminie do stoczni. I tak np. w ciągu 3 kwartałów ub. roku na zaplanowanych do remontu 128 kutrów, dostarczono jedynie 52. A Ministerstwo Żeglugi i Centralny Zarząd Rybołówstwa Morskiego tolerowało taki stan rzeczy.

Błędna i szkodliwa praktyka pogoni za rybą „za wszelką cenę” — kosztem zaniedbania planowanych remontów jednostek — wymaga stanowczego przeciwdziałania, prowadzi ona bowiem do nadmiernego niszczenia taboru rybackiego, powoduje w następstwie przedłużające się przestoje i kosztowne i nieraz generalne remonty, obniża w rezultacie wysokość połowów.

Nie można dłużej tolerować takiego stanu, aby stocznie Centralnego Zarządu Stoczni Remontowych w ciągu trzech kwartałów ub. roku wykonały jedynie 50 proc. rocznego planu remontów jednostek rybackich, zużywając na to dni postojowe przewidziane na cały rok 1953. Aby umyślnie sobie marnotrawstwo czasu jakiego ma miejsce w stoczniach remontowych — wystarczy wskazać, że w czasie straconym na przeterminowanych postojach w stoczniach — jednostki rybackie mogłyby złowić około 2.000 ton ryb.

Poważne zastrzeżenia wywołuje wśród rybaków jakość wykonywanych remontów. Kuter „Dar-2” z Darłowa remontowany w stoczni w Gdyni zamiast 22 dni, jak to było zaplanowane, aż 180 dni, po to, aby go zgodnie po wypłynięciu z portu holować go z powrotem do stoczni. Nie jest to niestety wypadek odosobniony.

Wobec zbliżającego się już w lutym sezonu połowów, przezwyciężenie istniejących zaniedbań na odcinku remontów staje się sprawą niecierpiącą zwłoki. W pierwszym rzędzie należy ściślejsze powiązać przedsiębiorstwa połowowe ze stoczniami, pobudzić je i drugie do większego zainteresowania przebiegiem i jakością remontów, jak również do staranniejszej kontroli nie tylko po zakończeniu ale także w toku remontu. Wskazane jest również, aby załogi jednostek rybackich nawiązały kontakt ze stoczniami w celu nadzorowania przebiegu remontów.

Walka o pełne wykorzystanie zaplanowanych dni połowowych wiąże się z sprawą oddawania w terminie do eksploatacji nowych jednostek ze stoczni. I tutaj również występują poważne zaniedbania. Rybołówstwo morskie poniosło w ciągu 3 kwartałów ub. roku stratę co najmniej około 1600 ton ryb na skutek opóźnienia dostawy 18 nowych kutrów ze stoczni Ministerstwa Przemysłu Maszynowego i Ministerstwa Żeglugi.

Znaczne straty ponosi rybołówstwo morskie na skutek postojów jednostek, spowodowanych brakiem pełnej obsady załóg. Wskazuje to na

poważne zaniedbania w zabezpieczaniu rezerwy kadrowej i szkoleniu nowych kadr. Wskazuje również na to, że organizacje partyjne i związkowe oraz aparat polityczno-wychowawczy zbyt mało uwagi poświęcają pracy uświadamiającej, a równocześnie zalecani nieradzący przejawów braku dyscypliny i braku poczucia odpowiedzialności za terminowe wypłynięcie w morze.

Poważne możliwości racjonalniejszego wykorzystania jednostek rybackich może i powinno dać usprawnienie zaopatrzenia jednostek przed wyjściem w morze, jak również odpowiednie zmechanizowanie procesów wyładunku jednostek po ich powrocie z połowów. Trzeba również opracować normy eksploatacji jednostki rybackiej, których dotychczas nie ma.

Aby wysiłek i ofiarność rybaków w walce o wykonanie zadań w roku 1954 przyniosły jak największe efekty konieczne jest, aby praca ich pozbawiona była elementów żywiołowości, aby nie szukano — jak to ma niejednokrotnie miejsce — łowiśko po omacku. Wiele w tym wypadku zależy od dobrej pracy Morskiego Instytutu Rybackiego i dokładniejszego planowania połowów w poszczególnych przedsiębiorstwach.

Wszystkie znaki „na ziemi i niebie” wskazują, że łowić można cały rok (świadczą chociażby o tym wyniki grudniowych połowów w kanale La Manche) a nie wyłącznie w okresie głównych sezonów. Wiąże się z tym ściśle konieczność nakreślenia prawidłowej polityki połowowej — tzn. walka o taki asortyment i taką jakość ryb, która najbardziej odpowiada interesom konsumenta. Można i należy, nie zaniedbując połowów dorsza, dokonać przesunięcia składu gatunkowego masy łowionych ryb na Morzu Bałtyckim i innych morzach na korzyść śledzia, łososia, flądry, węgorza, szprota itp. W tym celu należy jednak mieć z góry opracowany plan połowów zabezpieczający — równocześnie z ilością — wykonanie ryb, pod względem jakości i gatunkowości ryb. Nowoczesny sprzęt rybacki, znajomość sezonowych łowiśk, stwarza warunki do pełnego wykorzystania połowów na całym Morzu Bałtyckim, a m. in. bogatych łowiśk łososia na wysokości wyspy Gotland.

Centralny Zarząd i Centrala Rybna powinny uregulować przyjmowanie, a niezależnie od tego ustalić właściwe ceny na różne, mało u nas znane, gatunki ryb i krow, których połowy nie są właściwie wykorzystane. Jest to sprawa istotna, ponieważ ryby te posiadają dużą war-

tość odżywcza i stanowią mogącą niemalą pozycję w naszym bilansie połowów.

Więcej uwagi zwrócić należy na przyswojenie i opanowanie przez rybaków nowoczesnego sprzętu rybackiego jak również produkcyjnych metod łowienia. Należy szczególnie w szerszym zakresie niż dotychczas zapoznać załogi rybackie z doborem właściwych sieci na różne łowiśka, procesem suszenia, zbrojenia sieci, posługiwania się echosondą itp.

Niezbędne jest, aby Centralny Zarząd i poszczególne przedsiębiorstwa połowowe zwiększyły troskę o warunki pracy i życia rybaków. Nie wystarczy wysłać statek-bazę, trzeba również pamiętać o tym, że potrzebny jest na nim lekarz, odpowiednie zaopatrzenie załogi w prowiant i odzież ochronną. Mało uwagi poświęcono dotychczas zwalczaniu chorób zawodowych, prowadzeniu okresowych badań lekarskich. Zaniedbywane są także bardzo ważne sprawy jak: opracowanie racjonalnych metod żywienia na morzu i udostępnienie rybakom wysokoakordowego prowiantu, przystosowanego do konsumpcji w czasie ich pracy na morzu. Poważne zaniedbania jakie istnieją w tej dziedzinie świadczą, że również organizacje partyjne i związkowe niedostatecznie troszczą się o stworzenie rybakom odpowiednich warunków pracy i odpoczynku.

Przepracujac pracę partyjną troską o człowieka, o kulturalniejsze i radośniejsze życie rybaków, organizacje partyjne winny bezustannie podnosić świadomość rybaków, o ich zaszczytną i odpowiedzialną pracę, jaką spełniają dla dobra Ojczyzny. Powinny budzić stale zainteresowanie do postępu technicznego, podnoszenia kwalifikacji zawodowych, socjalistycznego stosunku do mienia społecznego, walki o rentowność połowów.

Więcej uwagi powinny organizacje partyjne i związkowe poświęcić sprawie rozwoju współzawodnictwa w rybołówstwie, upowszechnianiu doświadczeń czołowych rybaków takich, jak np. szypier Bronisław Kopicik z Ustki, który rzucił hasło „w moim zespole wszystkie jednostki wykonują plan”, jak Władysław Detlaf, Jan Dzwonkowski z „Dalmoru”, Hubert Konkol z „Arki”, Jan Małolepszy z „Barki” i wielu innych.

Pełne wykonanie zadań rybołówstwa morskiego to wydatna poprawa zaopatrzenia rynku i zaspokojenia potrzeb ludzi pracy — to wkład rybołówstwa do ogólnonarodowej walki o podniesienie stopy życiowej mas pracujących.

Najmłodsi narciarze

Piękna pogoda i śnieg ściągają do miedzyszkolnego parku „Agrikola” tysiączne rzesze małych woszawiaków, którzy z zapalem uprawiają sporty zimowe. Foto A. Nowosielski

Spotkanie ambasadora ZSRR
Zarubina z Dullesem

(f) MOSKWA (PAP). — Agencja TASS donosi z Waszyngtonu: 11 bm. ambasador ZSRR w Stanach Zjednoczonych Zarubina złożył wizytę sekretarzowi stanu USA Dullesowi.

Rozmowa trwająca około pół godziny poświęcona była wymianom poglądów na temat procedury rozmów w związku z przemówieniem prezydenta Eisenhowera z 8 grudnia ub. roku i z oświadczeniem rządu radzieckiego z 21 grudnia ub. roku w sprawie wykorzystania energii atomowej.

W czasie rozmowy ustalono, że sekretarz stanu USA i ambasador ZSRR spotkają się ponownie przed wyjazdem Dullesa na berlińską konferencję ministrów spraw zagranicznych czterech mocarstw.

Kraje arabskie popierają żądania Egiptu
w sprawie ewakuacji wojsk angielskich z Suezu

(f) MOSKWA (PAP). Agencja TASS donosi: W Kairze czwartego dnia toczą się obrady sesji Rady Ligi Krajoł Arabskich. Biorą w niej udział delegaci Egiptu, Jordani, Iraku, Jemenu, Libii, Libanu, Arabii Saudyjskiej i Syrii. Większość krajów reprezentują premierzy oraz ministrowie spraw zagranicznych. Jednocześnie toczą się obrady innego organu kierowniczego Ligi — Komitetu Politycznego. 11 bm. Komitet Polityczny i Rada Ligi zakończyły dyskusję nad sprawą Egiptu. Sekretarz generalny Ligi Krajoł Arabskich, Abdel Halek Hasuna oświadczył przedstawicielom prasy, że wszystkie kraje arabskie popierają Egipt w jego walce o ewakuację wojsk angielskich z terytorium Egiptu.

Komunikat opublikowany przez Radę Ligi stwierdza, że „całkowicie popiera ona służbę i nieugięte stanowisko Egiptu (w konflikcie z Anglią) oraz zwraca się do wszystkich krajów arabskich z wezwaniem, aby niezwłocznie przeprowadzić między sobą konsultacje i zrewidowały swą politykę zagraniczną, kierując się zasadą: żadnej współpracy lub przyjaźni z innymi państwami — wszystkimi bez wyjątku — nie opartej na podstawie prawa i sprawiedliwości oraz uznania naszej godności”.

(f) MOSKWA (PAP). — Jak donosi z Kairu agencja TASS, prasa egipska pisze o coraz częstszych aktach dywersji na terenie obozów angielskich wojsk okupacyjnych w strefie Kanału Sueskiego.

Dziennik „Al-Gumhuria” w numerze z 11 bm. zamieścił wiadomość o wielkich pożarach w angielskim obozie wojskowym w pobliżu Ismailii powstałych wskutek podpalenia.

W wyniku tych pożarów spalono 7 magazynów. Korespondent dziennika „Al-Misri” donosi z Suez, że na lotnisku w Kesafat uszkodzono 5 samolotów angielskich. Samoloty te — pisze korespondent — uszkodzili sami żołnierze angielscy, którzy chcieli w ten sposób zademonstrować swoje niezadowolnienie z powodu przedłużającego się pobytu w strefie Kanału Sueskiego.

Dziś w numerze: K. W.: Panowie profesorowie w ruchu. W. SKULSKA: Kto na kogo czeka? ROMAN SZYDŁOWSKI: U stóp mauzoleum Sun Jai-sena. J. A. SZCZEPAŃSKI: Dwie opowieści faktograficzne (Na półce z książkami).

W. SKULSKA: Kto na kogo czeka?

ROMAN SZYDŁOWSKI: U stóp mauzoleum Sun Jai-sena

J. A. SZCZEPAŃSKI: Dwie opowieści faktograficzne (Na półce z książkami)

Fakty i wnioski

Knowania w Korei

Do 22 stycznia wszyscy nie-repatrowani jeńcy w Korei mieli znajdować się pod opieką Neutralnej Komisji Repatriacyjnej. W ciągu 90 dni, do końca grudnia, Komisja miała przeprowadzić akcję wyjaśniania wśród jeńców, aby wszystkim tym, którzy będą sobie tego życzyli — umożliwić powrót do ojczyzny.

Amerkańskim imperialistom i ich lisymnanowskim wspólnikom nie na ręce była cała akcja wyjaśniania, w czasie której wielu jeńców ludowych zgłaszało chęć powrotu do ojczyzny — demaskując okrutne metody jakie wobec nich stosowano w niewoli. Toteż „strona ONZ” czyli amerykańska robiła wszelkie wysiłki, żeby akcję wyjaśnianą sparaliżować. W rezultacie — zamiast 90 dni — akcja ta trwała dni 10, a poza tym — agenci czangkajszewscy i lisymnanowscy nasłani do strefy zdemilitaryzowanej — kontynuowali terror, mordując „dla przykładu” tych, którzy chcieli powrotu.

W rezultacie — gdy w grudniu upłynął termin akcji — z winy strony amerykańskiej objętych nią zostało zaledwie 15 procent wszystkich jeńców ludowych.

Obecnie Amerykanie odstąpili perfidny plan, którego realizację miało służyć sabotażowanie akcji wyjaśniania. Postanowili oni bowiem porwać resztę jeńców — ponad 22 tysiące — i wysłać na Tajwan i wielokrotnie ślą do kuomintangowskich band.

Z nie lada cynizmem ujawnili szczegóły tego planu porwania jeńców amerykański dowódca VIII floty general Taylor. „Plan ten — stwierdził on — oparty jest na założeniu, że jeńcy opuszczą obóz... i udadzą się do gór określonych punktów przyjeżdżających. Jeńcy chińscy będą następ-

„Jeżeli sprawy potoczą się tak daleko to rozkazy będziemy otrzymywać z Bonn“

Publicysta francuski o polityce zagranicznej Francji

(f) PARYŻ (PAP) — Znyany dziennikarz, działacz społeczny i redaktor naczelny czasopisma katolickiego „Esprit”, Jean Domenach opublikował w tym czasopiśmie artykuł poświęcony zagadnieniom francuskiej polityki zagranicznej.

Charakteryzując obecną politykę francuską Domenach pisze: „W ciągu długich lat akceptowano, a niekiedy żądano w dziedzinie budżetu, kredytów wojskowych, handlu zagranicznego i strategii — kroków, które zadawały poważny cios niezawisłości Francji. Obecnie chodzi o to, czy złożyć się w ofierze podstawowy element suwerenności — armię, i czy będzie powzięta uchwała o zbrojeniu Niemiec wbrew zdaniu Francji, w wypadku, jeżeli układ o „europejskiej współpracy obronnej” nie zostanie ratyfikowany”.

Wskazując, że źródłem podważenia autorytetu i niezawisłości Francji jest jej przylgnięcie się do paktu atlantyckiego, autor podkreśla: „Przysięgając do tego paktu wyrażaliśmy zgodę na wszystko pozostałe”. „Fakty potwierdzają — pisze dalej autor — że rozpoczęła w tym okresie polityka negacji interesów narodowych doprowadziła do odbudowy Niemiec w niebezpiecznej dla Francji formie. Jeżeli sprawy potoczą się tak daleko jeszcze dwa lub trzy lata, to rozkazy będziemy otrzymywać z Bonn”.

Domenach podkreśla, że tego rodzaju sytuacja jest „wynikiem stanu podporządkowania”, w jakim znalazła się Francja i domaga się podjęcia kroków w celu przywrócenia niezależności narodowej Francji.

„Wybór istnieje nie między polityką atlantycką a Związkiem Radzieckim, jak brutalnie twierdzą niektórzy, lecz między całkowitą prawie rezygnacją z francuskiej polityki zagranicznej a potwierdzeniem naszych interesów i naszych zadań, między naszym podporządkowaniem się blokowi amerykańskiemu a wysiłkami zmierzającymi do przywrócenia niezawisłości. Paraliżujące wymogi sojuszu wojennego, który stopniowo przekształca się w narzędzie protektoratu, winny być zrównoważone przyjaźnią, sojuszami i stosunkami handlowymi z innymi krajami”.

Oświadczając, że istnieją sprzeczające warunki dla pokojowej polityki francuskiej, autor pisze w zakończeniu: „Francuzi pragną, aby istniała polityka francuska, mająca na celu pokój. Politykę tę można rozpocząć już obecnie w atmosferze rozsądku, w drodze niektórych aktów o charakterze wyzwoleńczym: rokowań w Wietnamie, uznania Chin, wyłączenia się „armii europejskiej”, wznowienia stosunków handlowych ze Wschodem”.

„Wolność“

Ostatnio w USA poważnie wzrosło bezrobocie. (z prasy)

Oto prawdziwa wolność: zwolniliśmy tych obywateli z ciężkiego obowiązku pracy.

RYS. C. NERWINSKI

Posiedzenie komisji spraw zagranicznych Izby Ludowej NRD

(f) BERLIN (PAP). Dziennik „Neues Deutschland” opublikował komunikat o posiedzeniu komisji spraw zagranicznych Izby Ludowej NRD, które odbyło się 11 bm. Na posiedzeniu tym minister spraw zagranicznych NRD Lothar Bolz wygłosił referat o sytuacji międzynarodowej w przedmiocie zwolnienia konferencji ministrów spraw zagranicznych czterech mocarstw i o polityce zagranicznej rządu NRD, której celem jest doprowadzenie do jak najszerszego zawarcia traktatu pokojowego ze zjednoczonymi, demokratycznymi, pokojowymi i suwerennymi Niemcami.

Dyskusja wykazała — stwierdza dziennik — że członkowie komisji spraw zagranicznych zgadzają się z tezą wysuniętą w referacie, a mianowicie, że dzięki konsekwentnej akcji sił pokoju rozładowanie napięcia międzynarodowego stało się obecnie możliwe.

Konferencja ministrów spraw zagranicznych czterech mocarstw powinna znacznie przyspieszyć zawarcie traktatu pokojowego z Niemcami i zjednoczenie Niemiec na zasadach demokratycznych i pokojowych. Będzie to możliwe tylko w wypadku, jeśli zostanie położony kres reżimowi zbrodni Niemiec zachodnich i włączaniu ich do agresywnych sojuszków wojskowych.

Komisja spraw zagranicznych Izby Ludowej — pisze w zakończeniu „Neues Deutschland” — w całej pełni popiera stanowisko rządu, który domaga się, aby przedstawiciele NRD i przedstawiciele Niemiec zachodnich dopuszczeni zostali do udziału w dyskusji nad problemem niemieckim podczas spotkania ministrów spraw zagranicznych w Berlinie.

W dalszym ciągu rozprawy obrońca amerykańskich Morrison usiłował bezskutecznie podważyć zarzuty świadków oskarżenia, że Amerykanie używali przemocy, aby nie dopuścić do repatriacji jeńców z obozów południowo-koreańskich. Morrison zapytał świadka: „Czy jeńcom dawano możliwość wyboru między pozostaniem w Korei po ludzkiej a powrotem do Korei północnej?”. — Na to świadek odpowiedział: „Niekiedy nie dawano tej możliwości...”.

Rozdźwięki we francuskiej partii MRP

(f) PARYŻ (PAP). Jak już donosiliśmy, wybitny działacz partii katolickiej w MRP, deputowany do Zgromadzenia Narodowego — Andre Denis

Protesty we Francji przeciwko bezprawnemu uwięzieniu Souquieres

(f) PARYŻ (PAP). — Jak już donosiliśmy, 9 bm. aresztowany został w Clermont-Ferrand Andre Souquieres, sekretarz Federacji Francuskiej Partii Komunistycznej departamentu Sekwany. 11 bm. Andre Souquieres stanął przed sądem śledczym Duvaliem. Sędzia śledczy zarzucił Andre Souquieres udział w rzekomym „spisku przeciwko bezpieczeństwuewnętrznemu państwa”.

Jak wiadomo, na podstawie tego „oskarżenia” zostali w swoim czasie aresztowani Duce-

Kryzys rządowy we Włoszech trwa

(f) Rzym (PAP). — Prezydent Republiki Włoskiej Einaudi przyjął 12 bm. rano b. premiera Pella i zwrócił się do niego z propozycją podjęcia próby utworzenia nowego gabinetu. Jednakże Pella nie przyjął misji utworzenia rządu.

Następnie prezydent Einaudi wezwał przedstawicieli „lewicy centrum” chrześcijańskiej demokracji prof. Amintore Fanfani i zaproponował mu utworzenie gabinetu.

Prof. Fanfani przyjął misję i rozpoczął we wtorek wieczorem konsultacje z przewodniczącymi obu Izb Parlamentu i przedstawicielami partii politycznych.

Głosy prasy na temat oredzia Eisenhowera

(f) PARYŻ (PAP). Koreański dziennik „France Presse” donosi z Tokio, że oredzie Eisenhowera „O stanie państwa” wywołało rozczarowanie w społeczeństwie japońskim.

Starając się ustalić przyczyny tego rozczarowania, dziennik japoński „Yomiuri” pisze w artykule wstępnym, że przy obecnym osłabieniu napięcia w stosunkach międzynarodowych rzecz naturalną byłoby oczekiwanie od USA jakiegoś kroku, który przyczyniłby się do dalszego osłabienia tego napięcia. Tymczasem oredzie Eisenhowera nie świadczy — zdaniem dziennika — o jakiegokolwiek zmianie polityki USA, gdyż prezydent podkreślił w nim konieczność wzmożenia przygotowań wojennych. „Yomiuri” stwierdza, że, jak wynika z oredzia, polityka Stanów Zjednoczonych wobec Europy, Dalekiego Wschodu i Związku Radzieckiego — pozostaje bez zmian.

Inny wielki dziennik japoński „Asahi” podzielił w tej sprawie zdanie „Yomiuri”.

Oba dzienniki wyrażają ubolewanie, że prezydent Eisenhower nie uczynił żadnej nawet aluzji do ewentualnego uznania przez USA Chińskiej Republiki Ludowej.

Dziennik „Asahi” pisze na ten temat: „Niezależnie od tego, czy rząd Chin Ludowych podoba się czy nie Stanom Zjednoczonym, nierozsądnie byłoby nie liczyć się z Chińską Republiką Ludową, jeśli się chce utrwalania pokoju na Dalekim Wschodzie”. Dziennik dodaje, że prezydent Eisenhower „nie wykazał żadnej elastyczności w tej sprawie i trwa uporczywie na dawnych pozycjach”.

MOSKWA (PAP). Jak donosi z Delhi agencja TASS, pr-

Śnieżyce i mrozy w Europie i Ameryce

(f) WIEDEN (PAP). We wtorek wieczorem padano do wiadomości że wskutek zasypania przez lawiny śnieżne zginęło 11 osób. Nie ma wiadomości o przeszło 120 osobach.

PARYŻ (PAP). — Dzienniki donoszą, że w ostatnich dniach w związku z nagłym obniżeniem się temperatury, w stolicy i na przedmieściach zmarło kilku bezdomnych.

Nowy Jork (PAP). — Buja śnieżna szalejąca od 24 godzin na wschodnich obszarach USA spowodowała dotychczas śmierć 41 osób. W stanie Maine temperatura spadła do 35 stopni poniżej zera.

Wiadomości sportowe

Salo przed Kuzinem w biegu na 15 km w Swierdłowsku

SWIERDŁOWSK (tel. wł.). — Jak drugą konkurencję międzynarodowych zawodów narciarskich zorganizowanych w górach Uralskich koło Swierdłowska rozegrano bieg na 15 km. Na starcie tej konkurencji stanęło 67 zawodników, bieg ukończył 84. W zawodach wzięli udział reprezentanci ZSRR, CSR, Polski oraz Finlandii.

Walka o zwycięstwo rozegrała się głównie między biegaczem radzieckim Kuzinem, triumfatorem niedzielnego biegu na 30 km, a Finem Salo, który w tej konkurencji zajął drugie miejsce. Tym razem zwyciężył Salo, uzyskując 12 sekund przewagi nad Kuzinem.

Najlepszy czas na pierwszych kilometrach bieg miał zawodnik radziecki Mziukajew. Na dziesiątym kilometrze wyszedł na czoło Koczinn (ZSRR), ale na ostatecznym 5 km Salo i Kuzin rozpoczęli zaciekły finisz. Nieznaczną przewagę zdobył tu reprezentant Finlandii, zapewniając sobie zwycięstwo.

Zawodnicy polscy nie odegrali w biegu poważniejszej roli, plasując się na ośmiu miejscach.

Wyniki: 1. Salo (Finl.) — 49:27, 2. Kuzin (ZSRR) — 49:38, 3. Koczinn (ZSRR) — 49:51, 4. Hakulinen (Finl.) — 50:05, 5. Terentjew (ZSRR) — 50:22, 6. Olaszew (ZSRR) — 50:34, 7. Kozłow (ZSRR) — 50:44, 8. Riensinen (Finl.) — 51:04, 9. Kuzniecowa (ZSRR) — 51:26, 10. Jeromin (ZSRR) — 51:27, 11. Kolchennikow (Finl.) — 51:34, 12. Velonen (Finl.) — 52:11, 13. Mäkelä (Finl.) — 52:25, 14. Csarad (CSR) — 53:34, 15. Krzeptowski (ZSRR) — 53:52, 16. Kwapiel (ZSRR) — 54:07, 17. Rubis — 54:28, 18. Styrzula — 54:06.

W czwartek odbędzie się sztafeta 4 x 10 km, w której weźmie udział drużyna polska. (o)

Z wyścigu dookoła Egiptu

KAIR. Kolarze-amatorzy z 9 państw biorący udział w 12-etapowym wyścigu dookoła Egiptu przejechali już cztery etapy (450 km).

Przedostatnim wyścigiem jest obecnie Belg van Meenen przed swoim rodakiem van Caeterem oraz Francuzem Ameline. Meenen wygrał I i IV etap, a III zwyciężył Ameline, a w III — Anglik Gerard.

Z kolarzy rumuńskich najlepiej jechali Niculescu, który wszystkie cztery etapy ukończył w czołowej grupie. Niculescu był na I etapie 8-ty, a na III — 8-mym.

Trzecia runda szachowych mistrzostw ZSRR

MOSKWA. W Kijowie, na mistrzostwach szachowych ZSRR dogrywa niedokończoną partię. Ragozin przegrał z Lisicynem i zrezygnował z Borisenko. Lisicyn zdobył drugi punkt, zwyciężył Chotimowa. Sokolicki przegrał z Petrosjanem i Furmanem. Bannik, pokonany został przez Hellera i Tajmanowa. Liwsiy przegrał z Chotimowem i zrezygnował z Petrosjanem.

W III rundzie zakończono 5 partii. Liliental pokonał Szamkowi- cza, Heller wygrał z Floreną a Ragozin z Chotimowem. Remisem zakończyły się partie Tajmanow — Korczol i Sietlin — Niemiedinow. Po trzech rundach w turnieju prowadził Liliental, który zdobył 2,5 pkt. na 3 możliwych.

W kilku zdaniach

BYDGOSZCZ. W towarzyskim spotkaniu hokejowym reprezentacja Bydgoszczy zgrała z zawodnikami miejscowej Gwardii i OWKS odniosła zwycięstwo nad mistrzem Polski OWKS 6:5 (2:1, 0:2, 4:2).

BIAŁYSTOK. W tych dniach otwarto w podmiejskiej osadzie Odrodniczek pod Białymostkiem skocznię narciarską.

„Plan Schumana” rodzi rozbieżności

(f) PARYŻ (PAP). Dziennik „Information” donosi, że między przedstawicielami francuskiego przemysłu metalurgicznego a władzami zwierzchnimi tzw. „europejskiego zjednoczenia węgla i stali” („plan Schumana”) toczy się obecnie ostra walka. Władze zwierzchnie tego „zjednoczenia”, nie będąc w stanie doprowadzić do ścisłego wykonania artykułu układu o ustanowieniu jednolitych cen na produkty przemysłu metalurgicznego wszystkich sześciu krajów uczestniczących w „planie Schumana”, zaproponowały pewne środki w celu „bardziej elastycznego” stosowania wspomnianego wyżej artykułu.

W praktyce oznacza to, że silniejszy ma prawo dyktować warunki „wspólnym rynkiem” stali Kierownicy francuskich trustów metalurgicznych ogłosili przeciwko temu protest obawiający się, iż interesy ich będą zagrożone w szczególności ze strony magnatów Zagłębia Ruhry.

Konflikt dotyczy również innego zagadnienia. Po utworzeniu „wspólnego rynku stali” władze zwierzchnie „planu Schumana” ogłosiły, że będą miały oddać prawo określania poziomu cen. Powiadomiono o tym rząd francuski. W tym samym czasie — we wrześniu 1952 r. — ustanowiono we

„Plan Schumana” rodzi rozbieżności

Francji kontrolę rządową nad cenami na rynku wewnętrznym. Powstała dość skomplikowana sytuacja. Przedstawiciele francuskiego przemysłu metalurgicznego żądają „zharmonizowania cen” w łonie „europejskiego zjednoczenia węgla i stali”, oświadczając, że w przeciwnym wypadku nie będą wykonywać odpowiednich artykułów układu o „planie Schumana”.

„Information” pisze, że przedstawiciele francuskiego przemysłu metalurgicznego zamierzają wystosować skargę do sądu najwyższego „europejskiego zjednoczenia węgla i stali”.

Konferencja w Sydney pod znakiem sprzeczności anglo-amerykańskich

(f) LONDYN (PAP) — Prasa brytyjska poświęca wiele uwagi konferencji ministrów finansów krajów Wspólnoty Brytyjskiej w Sydney. Jakkolwiek konferencja obraduje przy drzwiach zamkniętych, do prasy przedostaje się niemalże wiadomości, świadczących o dalszym zaostrożeniu się sprzeczności między Wielką Brytanią a USA.

Sprzeczności te zarysowały się ostatnio szczególnie ostro w związku z żądaniem w sprawie obniżenia amerykańskich taryf celnych i konwersji funta sterlinga. Te dwa zagadnienia były przedmiotem studiów specjalnej komisji powołanej przez prezydenta i Kongres USA w połowie 1953 r. 8 bm. brytyjski minister finansów Butler wyraził nadzieję, że wypadną one

Konferencja w Sydney pod znakiem sprzeczności anglo-amerykańskich

pomyślnie dla rozwoju handlu światowego.

W tymże dniu ogłoszone zostały w Waszyngtonie informacje wstępne o wynikach pracy komisji. Wywołały one rozczarowanie i oburzenie w prasie angielskiej. Dziennik „Scotsman” pisze, że według komentarzy kul miarodajnych wyniki te nie dają nam krajom Brytyjskiej Wspólnoty Narodów.

Dziennik „Daily Mail” pisze: „Jest rzeczą konieczną, aby kraje europejskie i kraje Wspólnoty Brytyjskiej stały na własnych nogach w wypadku jakiegokolwiek kryzysu gospodarczego, który może się rozwinąć. Na konferencji w Sydney opracowywane są plany — pisze dalej dziennik — zmierzające do polegnięcia w mniejszym stopniu

Na marginesie

List otwarty do p. Balogha

Szanowny Panie Balogh!

List niniejszy piszę w jednym tylko celu: chciałbym złożyć Szanownemu Panu wyraz mojego najgłębszego współczucia. Rozumiem, ile trudności napotyka Szanowny Pan w swej pracy. Wiem dobrze, że nie należy Pan do ludzi, którzy zadowolają się łatwiną; wiem, że szuka Pan oryginalnych argumentów, ciekawych chwytów, obrazowych przenośni, jak również zaskakujących pomysłów. Współczuję Panu więc, obserwując jego akrobaticzne niejakie wyczyny, których najnowszym wyrazem był artykuł, umieszczony niedawno przez Pana w nowojorskim tygodniku „Nation”.

Tytuł tego artykułu brzmiał „Rosyjska Bomba-E; Prawdziwa Groźba — to Ekonomia”. A treść jego była mniej więcej taka:

Rosja coraz szybciej posuwa się na drodze dobrobytu. Rząd jej podnosi nieustannie stopę życiową ludności. Rosnie produkcja artykułów masowego spożycia. I tu, jak wynika z Pańskiego artykułu, Szanowny Pan się martwi. Bo to jest dla Pana i tych, których Pan reprezentuje... groźba!

„Jeżeli stały wzrost i rozwój Rosji będzie kontrastował ze stagnacją na Zachodzie — pisze Pan — jeżeli powiększą się różnice w rozdziale bogactw zarówno między ludźmi, jak i między narodami, trudno będzie odprzeć polityczne wyzwanie Rosji”. Jest to bowiem, stwierdza Pan dalej, „pułapka na dusze ludzkie”.

W tym miejscu współczucie nasze łączy się z podziwem. Bo trzeba być naprawdę takim fałszywym kłamcą, Pan by tego, że ludzie w Związku Radzieckim lepiej żyją, wysnuć wniosek, iż jest to „wyzwanie”, „pułapka”, czy nawet... groźba dla Zachodu.

Chyba, że pisze Pan w imieniu monopolistów, którzy robią wszystko, by w „swolch” krajach obniżać coraz bardziej stopę życiową szerokich mas. Wtedy oczywiście wszystko jest jasne: dla nich polepszenie warunków życia w ZSRR — to rzeczywiście groźba. Ale czy ktoś z ludzi pracy w krajach „Zachodu” będzie to uważał za groźbę — w to należy wątpić.

Z niejakim poważaniem

OSA

Sesja parlamentu szwedzkiego

(f) SZTOKHOLM (PAP). 12 bm. rozpoczęły się obrady kolejnej sesji parlamentu szwedzkiego.

Dokonano wyboru przewodniczącego obu Izb parlamentu. Przewodniczącym pierwszej Izby na rok 1954 wybrany został deputowany z ramienia partii prawicowej Johan Nilsson, a przewodniczącym drugiej Izby — socjaldemokrata Gustaw Nilsson.

W pierwszym punkcie porządku obrad parlamentu figuruje rządowy projekt ustawy bud-

Nowy marionetkowy rząd Boo Daia

(f) PARYŻ (PAP). — Agencja France Presse donosi z Saigony, że książę Buu Loo utworzył nowy rząd okupowanych terenów Wietnamu.

Nowy Jork (PAP). — Agencja United Press podkreśla w depeszy z Saigony, że rząd Buu Loo'a uważany jest za „gabinet fachowców”. „Premierowi Buu Loo'owi — pisze korespondent agencji United Press — nie udało się pozyskać współpracy partii politycznych dla utworzenia rządu „jedności narodowej”. W praktyce wszystkie partie zbroj- ływały jego wysiłki”.

Tezy w związku z 300 rocznicą zjednoczenia Ukrainy z Rosją (1654—1954)

Zaprobowane przez Komitet Centralny Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego

MOSKWA (PAP). — Prasa radziecka opublikowała „Tezy w związku z 300 rocznicą zjednoczenia Ukrainy z Rosją (1654—1954)“ zaprobowane przez Komitet Centralny Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego. Podajemy tekst Tez:

Przed 300 laty, w styczniu 1654 roku na Radzie Perejasławskiej proklamowano zjednoczenie Ukrainy z Rosją, co było wyrazem woli narodu ukraińskiego. Tym historycznym aktem ukoronowana została długotrwała walka milującego wolności narodu ukraińskiego przeciwko obcym zabiorcom, o zjednoczenie z narodem rosyjskim w jednolitym państwie rosyjskim. 300 rocznica zjednoczenia Ukrainy z Rosją jako doniosłe wydarzenie historyczne jest wielkim światłem nie tylko ukraińskiego i rosyjskiego narodu, lecz również wszystkich narodów Związku Radzieckiego.

Zjednoczenie miało ogromne znaczenie dla dalszego historycznego rozwoju dwóch wielkich narodów „tak bliskich i pod względem języka i pod względem miejsca zamieszkania, charakteru i historii“ (Lenin). Wiążąc na wieki swój los z bratnim narodem rosyjskim, naród ukraiński uniósł obcego jarzma i zapewnił sobie możliwość rozwoju narodowego. Równocześnie zjednoczenie Ukrainy z Rosją przyczyniło się w znacznym stopniu do umocnienia państwa rosyjskiego i podniesienia jego autorytetu międzynarodowego. We wspólnie walce przeciwko wspólnemu wrogowi — caratowi, obzarnikom, feudalizmowi i kapitalizmowi, jak również przeciwko obcym zabiorcom rosła i kzepła przyjaźń mas pracujących Rosji i Ukrainy. W epoce imperializmu na czele tej walki stanęła najbardziej rewolucyjna na świecie rosyjska klasa robotnicza kierowana przez swą bojową awangardę — Partię Komunistyczną.

Rosyjska klasa robotnicza doprowadziła narody Rosji do epokowego zwycięstwa nad samowładztwem, a następnie również nad obzarnikami i kapitalistami.

Wielka Październikowa Rewolucja Socjalistyczna położyła na zawsze kres ukraińskiemu społeczeństwu i narodowemu narodowi bylej Rosji carskiej, stworzyła warunki dla kształtowania się narodów socjalistycznych i założyła podwaliny ich ścisłej współpracy w dziedzinie budowy społeczeństwa komunistycznego.

Przyjaźń i braterski sojusz ukraińskiego, rosyjskiego i innych narodów naszego kraju kzepły i hartowały się w surowych latach wojny domowej i obcej interwencji, w procesie budownictwa socjalistycznego, w historycznych bitwach Wielkiej Wojny Narodowej przeciwko niemiecko-faszystowskiemu. Nie wzruszona przyjaźń narodów ZSRR — to jedna z najważniejszych podstaw wielonarodowego radzieckiego państwa socjalistycznego i główny warunek wszystkich sukcesów bratnich republik radzieckich.

Promotorem niewzruszonej przyjaźni wolnych i równoprawnych narodów ZSRR jest Partia Komunistyczna. Stojąc na czele walki narodów Związku Radzieckiego o zwycięstwo komunizmu, Partia Komunistyczna wzmacnia sojusz klasy robotniczej i chłopstwa — niezłomną podstawę społeczeństwa radzieckiego. Partia troszczy się nieustannie o rozwój wszystkich narodów wchodzących w skład Związku Radzieckiego, prowadzi nieprzejednaną walkę przeciwko przejawom nacjonalizmu burżuazyjnego, wychowuje ludzi radzieckich w duchu przyjaźni narodów, patriotyzmu radzieckiego i proletariackiego internacjonalizmu.

Całe doświadczenie historyczne narodów ZSRR dowodzi dobitnie olbrzymiego znaczenia ich przyjaźni z wielkim narodem rosyjskim, niezwykłej sily braterskiego sojuszu i ścisłej współpracy wszystkich narodów naszego kraju, które pod przewodem Partii Komunistycznej zbudowały socjalizm i obecnie kroczą pewnie naprzód do triumfu komunizmu.

I nienia było ono ośrodkiem przyciągania i oparcia dla bratnich narodów walczących przeciwko obcym ciemiężcom.

3. Naród ukraiński, znajdując się w obliczu groźby unicestwienia, walczył nieustannie przeciwko uciskowi obcych ciemiężców, o swą wolność i niezawisłość, a równocześnie o zjednoczenie z Rosją.

W toku walki ukraińskich mas ludowych przeciwko uciskowi feudalno-pańszczyźnianemu i narodowemu oraz przeciwko najazdom turecko-tatarskim utworzona została siła wojkowa w postaci kozactwa, którego ośrodkiem stała się w wieku XVI Sicz Zaporoska; odegrała ona postępową rolę w historii narodu ukraińskiego. Podczas gdy część zamożnej warstwy starszyzny kozackiej szła niekiedy na ugodę ze szlachtą polską, szeregowie masy kozackie prowadziły wraz z chłopstwem i biedotą wiejską nieprzejednaną walkę przeciwko uciskowi feudalno-pańszczyźnianemu i narodowemu. Powstania chłopско-kozackie przeciwko panowaniu szlachty polskiej i miejscowych wyższych wstrząsały raz po raz Ukrainą i Białorusią. Z końcem XVI w. i w pierwszej połowie XVII w. Ukraina była widownią największych powstań ludowych pod kierownictwem Kosyńskiego, Nalewajki, Tarasa Fedorowicza (Triasiło) i innych.

Porywającym przykładem dla ukraińskich i białoruskich mas pracujących walczących przeciwko obcemu jarzmu i miejscowemu ciemiężcom było powstanie chłopско w Rosji pod kierownictwem Iwana Bołotnikowa (1606—1607), w którym aktywny udział wzięli również chłopci ukraińscy.

Walka mas ludowych przeciwko uciskowi społecznemu ze strony feudalów polskich i ukraińskich ściśle przeplatała się z walką wyzwolenczą przeciwko uciskowi narodowemu. Połączymy bodźcem do tej walki było słynne zwycięstwo narodu rosyjskiego pod dowództwem Minina i Pożarskiego w wojnie przeciwko interwentom polsko-szwedzkim z początkiem XVII wieku.

Walcząc o wyzwolenie narodowe naród ukraiński dążył do zjednoczenia z narodem rosyjskim. Mimo wszelkich przeszkód rozwijała się i kzepła więź ekonomiczna i kulturalna Ukrainy z Rosją. Przyczyniła się to do zbliżenia dwóch bratnich narodów i wywarło dobroczynny wpływ na rozwój ich kultury.

4. Wyzwolenie spod ucisku Polski szlacheckiej i zażegnanie groźby pochłonięcia przez Turcję sultanską było dla narodu ukraińskiego koniecznością historyczną, najistotniejszym problemem jego istnienia jako narodu.

Jedną z najchłubniejszych kart w historii narodu ukraińskiego była wojna narodowo-wyzwolenicza w latach 1648 — 1654. Główną i decydującą siłą w tej wojnie było chłopstwo, które walczyło przeciwko uciskowi społecznemu ze strony feudalów polskich i ukraińskich oraz przeciwko obcemu jarzmu. Wraz z chłopstwem w wojnie wyzwolenczej występowały szerokie masy kozackie i ludność miejską, jak również starszyzna kozacka.

Podczas gdy masy chłopско - kozackie prowadziły bohaterką walkę przeciwko uciskowi społecznemu i narodowemu, górna warstwa feudalów ukraińskich (starszyzna kozacka i drobni obzarnicy) uczestnicząc w wojnie wyzwolenczej dążyła do zachowania i umocnienia stosunków feudalno - pańszczyźnianych na Ukrainie.

W wojnie wyzwolenczej lat 1648 — 1654 naród ukraiński walczył równocześnie o wyzwolenie spod jarzma jaśniejszej Polski i o zjednoczenie z bratnim narodem rosyjskim w jednolitym państwie rosyjskim.

5. Na czele narodu ukraińskiego, który powstał do wojny wyzwolenczej, stał wybitny mąż stanu i dowódca Bohdan Chmielnicki. Historyczną zasługą Bohdana Chmielnickiego jest to, iż wyrażając odwieczne pragnienia i dążenia narodu ukraińskiego do ścisłego sojuszu z narodem rosyjskim oraz kierując procesem kształtowania się państwowości ukraińskiej, rozumiał on w sposób właściwy jej zadania i perspektywy, widział, że naród ukraiński nie może istnieć bez zjednoczenia z wielkim narodem rosyjskim i usilnie dążył do zjednoczenia Ukrainy z Rosją.

W okresie wojny narodowo-wyzwolenczej powstały na Ukrainie pod kierownictwem Bohdana Chmielnickiego wielkie sily zbrojne, które odniosły szereg wspaniałych zwycięstw nad wojskami Polski szlacheckiej i wyzwoliły od wroga większą część Ukrainy. Naród ukraiński postawiając do walki wyłonił z siebie obok Bohdana Chmielnickiego takich znakomitych dowódców wojskowych i bohaterów narodowych, jak Krzywonos, Nieczaj, Bohun i inni.

Wraz z narodem ukraińskim przeciwko uciskowi feudalów polskich i litewskich walczyli o zjednoczenie z Rosją bratni naród białoruski.

Aktywny udział w wojnie wyzwolenczej narodu ukraińskiego brali chłopci Moldawii.

Walka narodu ukraińskiego przeciwko panom polskim wywoływała głęboki odzwiek i cieszyła się sympatią wśród chłopstwa polskiego, które cierpiało na skutek ucisku feudalów polskich. Pod wpływem rozwijającej się walki wyzwolenczej narodu ukraińskiego w wielu dzielnicach Polski doszło do wystąpień chłopskich, które osłabiały polskie państwo feudalne.

Do olbrzymiego rozmachu wojny wyzwolenczej narodu ukraińskiego i jego wspaniałych zwycięstw przyczyniła się stała pomoc i poparcie szerokiej mas ludowych Rosji i państwa rosyjskiego. W szeregach wojsk ukraińskich walczyło wielu Kozaków dońskich, chłopów i mieszczan rosyjskich.

Walcząc z Polską szlachecką i odpierając zbrojne najazdy chanów krymskich, Ukraina korzystała ze stałej ekonomicznej, dyplomatycznej i wojskowej pomocy Rosji. Z Rosji do Ukrainy szły transporty zboża, broni, amunicji, soli i wyrobów metalowych. Dyplomaci rosyjscy bronili interesów Ukrainy w czasie rokowań z państwami obcymi itd. Na terytorium Rosji znajdowali schronienie chłopci i mieszkańcy ukraińscy, którzy opuszczali swe siedziby w czasie najazdów wojsk Polski szlacheckiej i chanów krymskich.

Rząd carski w interesie wzmocnienia państwa popierał dążenie narodu ukraińskiego do zjednoczenia z Rosją. Uwzględnił wielokrotne prośby przedstawicieli Ukrainy oraz biorąc pod uwagę niezbędność, które zagrażało egzystencji spokrewnionego narodu ukraińskiego ze strony najazdów polskich, litewskich i turecko-tatarskich, Zjazd Ziemski w Moskwie wyraził 1 (11) października 1653 r. zgodę na przyjęcie Ukrainy w skład Rosji oraz na wypowiedzenie wojny Polsce szlacheckiej o wyzwolenie Ukrainy i Białorusi. W Zjeździe Ziemskim, jak świadczą o tym dokumenty, brali udział prócz bojarów, szlachty, duchowieństwa

II

7. Zjednoczenie zasobów gospodarczych Rosji i Ukrainy pomnożyło sily narodów rosyjskiego i ukraińskiego w ich wspólnej walce przeciwko obcym ciemiężcom.

W 1709 roku armia rosyjska, w której skład wchodziły oddziały ukraińskie, rozgromiła pod Poltawą najazdów szwedzkich. Naród ukraiński wystąpił jednomyślnie przeciwko podłemu zdracy, wychowankowi jezuitkiemu, hetmanowi Mazepie, który usiłował przy pomocy najazdów szwedzkich i polskich oderwać Ukrainę od Rosji i przywrócić zniemawione obce jarzmo.

W drugiej połowie XVIII wieku Rosja odniosła wielkie zwycięstwo nad Turcją sultanską, w którym wybitną rolę odegrał wielki dowódca rosyjski A. W. Suworow. W wyniku tych zwycięstw wyzwolenie zostało pod panowaniem Turcji Krym i południowe ziemie ukraińskie, co miało ogromny dodatni wpływ na rozwój silny wytwórczych całego kraju, który uzyskał zamknięty dawniej dostęp do morza. Na brzegu Morza Czarnego wyrosły wielkie handlowe i kulturalne ośrodki Ukrainy, takie jak Chersoń, Nikołajew, Odessa i inne.

Pod koniec wieku XVIII zjednoczone zostały z Rosją prawobrzeżne ziemie ukraińskie, które znajdowały się przedtem pod jarzmem jaśniejszej Polski (Kijowszczyzna, Wołyń, Podole).

W wojnie narodowej 1812 r. narody naszego kraju, w tym również naród ukraiński, z narodem rosyjskim na czele rozgromiły wrogi najazd armii napoleońskiej.

8. Zjednoczenie Ukrainy z Rosją wzmocniło jedność narodów ukraińskiego i rosyjskiego w ich wspólnej walce przeciwko uciskowi społecznemu ze strony feudalów rosyjskich i ukraińskich. Powstała antyfeudalna w Rosji w XVII i XVIII w. pod kierownictwem Stepana Razina i Jemieliana Pugaczowa, w których aktywny udział wzięli chłopci wielu narodowości, znalazły szeroki odzwiek wśród uciskanych mas narodu ukraińskiego. W walce przeciwko uciskowi feudalno-pańszczyźnianemu i narodowemu chłopstwo ukraińskie wyłoniło takich przywódców ludu, jak Zeleznik, Dowbusz, Karmeluk i inni.

Mimo żywołowości, braku organizacji i rozdrobnienia ruchy antyfeudalne, które ogarnęły masy chłopские różnych narodowości zamieszkałych w Rosji, podważały ustrój pańszczyźniany i zespalały te masy do walki przeciwko wspólnemu wrogowi.

i urzędników carskich, przedstawicieli miast rosyjskich, kupiectwa, chłopstwa i strielców.

Decyzja Zjazdu Ziemskiego była wyrazem woli i dążenia całego narodu rosyjskiego do udzielenia pomocy bratniemu narodowi ukraińskiemu w jego walce wyzwolenczej przeciwko obcym ciemiężcom.

6. Zjednoczenie Ukrainy z Rosją zostało proklamowane 8 (18) stycznia 1654 r. na posiedzeniu Rady w mieście Perejasław (obecnie Perejasław - Chmielnicki, obwód kijowski), w którym uczestniczyli przedstawiciele różnych warstw społecznych ludności wszystkich ziem ukraińskich, wyzwolonych spod jarzma Polski szlacheckiej. Na Radzie obecni byli również posłowie rządu rosyjskiego. Bohdan Chmielnicki wygłosił do uczestników Rady przemówienie, przypominając ciężką drogę walki i doświadczeń narodu ukraińskiego, który cierpiał z powodu ucisku ze strony Polski szlacheckiej i na skutek zbrojnych najazdów Turcji sultanskiej i chanów krymskich. Chmielnicki wezwał Radę, by powzięła uchwałę o zjednoczeniu z Rosją. Uczestnicy Rady wypowiedzieli się jednomyślnie za zjednoczeniem Ukrainy z Rosją, „bysmy byli zjednoczeni na wieki“. („Zjednoczenie Ukrainy z Rosją“, dokumenty i materiały, tom III 1953 r., str. 461).

Z entuzjazmem przyjął naród ukraiński uchwałę Rady Perejasławskiej o zjednoczeniu z Rosją. Współczesny kronikarz Sazeni (Roman Rakuska-Romanowski) mówił o akcie zjednoczenia donosząc, że na całej Ukrainie wszędzie naród uczynił to z radością.

Uchwała Rady Perejasławskiej była ukoronowaniem ogólnonarodowej walki o zjednoczenie Ukrainy z Rosją, wyrazem odwiecznych dążeń i pragnień narodu ukraińskiego, oznaczała gruntowny zwrot w jego życiu.

Zjednoczenie Ukrainy z Rosją, mimo że na czele Rosji stali wówczas car i obzarnicy, miało ogromne postępowe znaczenie dla dalszego rozwoju politycznego, ekonomicznego i kulturalnego narodów ukraińskiego i rosyjskiego.

Historyczne znaczenie uchwał Rady Perejasławskiej dla losów narodu ukraińskiego polegało przede wszystkim na tym, że zjednoczywszy się z Rosją w ramach jednolitego państwa rosyjskiego Ukraina została uratowana przed ujarzmieniem przez Polskę szlachecką i pochłonięciem przez Turcję sultanską.

Aktem zjednoczenia naród ukraiński zatwierdził historycznie ukształtowaną Sicią i nierozwalną więź z narodem rosyjskim, w którym zyskał wielkiego sojusznika, wiernego przyjaciela i obrońcę w walce o swe wyzwolenie społeczne i narodowe. Zjednoczenie z silnym, scentralizowanym państwem rosyjskim sprzyjało rozwojowi ekonomiki i kultury Ukrainy. W drugiej połowie XVII wieku ekonomika Ukrainy stała się nieodłączną częścią państwa rosyjskiego. Zjednoczenie przyczyniło się również do wzrostu silny wytwórczych Rosji i Ukrainy, do wzajemnego wzbogacenia kultury dwóch bratnich narodów.

Wejście Ukrainy w skład Rosji miało również olbrzymie znaczenie międzynarodowe. Zadało ono cios agresywnym dążeniom Turcji sultanskiej i Polski szlacheckiej.

III

W toku bohaterkiej walki przeciwko uciskowi feudalno - pańszczyźnianemu i obcemu najazdom rozwijało się i umacniało braterstwo broni mas pracujących Rosji i Ukrainy.

9. Najbardziej zajadłym wrogiem narodu rosyjskiego, ukraińskiego i innych narodów Rosji był carski despotyzm. Opierając się na reakcyjnych wyższych warstwach miejscowych obzarników i burżuazji, carat prowadził politykę okrutnego ucisku narodowo-kolonialnego narodów niosących.

Na Ukrainie carat zlikwidował samorząd lokalny, dawał okrutnie ruch narodowo-wyzwolenczy, tłumiając dążenia do zbudowania państwowości ukraińskiej, stosował politykę przymusowej rusyfikacji, kępował rozwój języka ukraińskiego i kultury.

10. W rewolucyjnej walce wyzwolenczej przeciwko caratowi i pańszczyźnianemu, która rozwinęła się w Rosji w XIX wieku, czołowa rola przypadła w udziale wielkiemu narodowi rosyjskiemu.

Pierwszym pokoleniem rewolucjonistów-bojowników przeciwko caratowi, kontynuatorów rewolucyjnej tradycji Radiszczewa byli dekabryści, którzy zorganizowali w 1825 roku powstanie w Petersburgu i na Ukrainie (powstanie pułku Czernihowskiego). W ślad za dekabryстами przeciwko caratowi i pańszczyźnianemu wystąpili wielcy rosyjscy demokraci rewolucyjni — Bielinski, Herzen, Czernyszewski, Dobrolubow.

Wbrew carskiej reakcyjnej polityce ucisku narodowo-kolonialnego, najlepsi synowie narodu rosyjskiego uznawali prawo Ukrainy do niezawisłości narodowej i wspólnie z postępowymi działaczami narodu ukraińskiego walczyli przeciwko haniebnej polityce podjudzania jednych narodów Rosji przeciwko drugim. Jak stawali rosyjscy i ukraińscy obzarnicy oraz burżuazja i ich zaścizny — wielkomocarstwowi szwabiści i ukraińscy nacjonalistyczni burżuazjini. Rewolucyjni działacze Rosji, uznając zawsze prawo narodu ukraińskiego do swobodnego rozwoju narodowego, łaczyli rozwój ten z obaleniem caratu i wyzwoleniem zarówno narodu rosyjskiego, jak ukraińskiego oraz innych narodów naszego kraju.

W ścisłej jedności z rewolucyjnymi demokratami rosyjskimi toczył walkę przeciwko caratowi i pańszczyźnianemu wielki syn

narodu ukraińskiego, poeta i demokrat rewolucyjny T. G. Szewczenko. Swoimi utworami pełnymi głębokiej nienawiści do ciemiężców odegrał on olbrzymią rolę w rozwoju narodowej i społecznej świadomości narodu ukraińskiego. Wdzielił on drogę do wyzwolenia narodu ukraińskiego przede wszystkim w rewolucyjnej jedności wszystkich narodów słowiańskich z narodem rosyjskim. Szewczenko był nieugiętym bojownikiem walczącym przeciwko ukraińskiemu nacjonalizmowi burżuazyjnemu i liberalizmowi.

Wspólnie z rosyjskimi i ukraińskimi rewolucjonistami występował przeciwko caratowi również polscy rewolucyjniści — demokraci. Najlepsi przedstawiciele narodu polskiego zawsze sympatyzowali z wyzwolenczą walką narodu ukraińskiego.

11. Rozwój kapitalizmu w Rosji uwarunkował powstanie nowej klasy — proletariatu. W proletariacie rosyjskim ludzie pracy wszystkich narodowości w naszym kraju po raz pierwszy zyskali niezawodne przywódce w ich walce o zniesienie ucisku społecznego i narodowego.

Wraz z rozwojem przemysłu szybko wzrastała na Ukrainie klasa robotnicza, która rekrutowała się zarówno z ludności ukraińskiej, jak i rosyjskiej. Klasa robotnicza Ukrainy była częścią składową proletariatu Rosji. Ruch robotniczy na Ukrainie rozwijał się w nierozwalnej więzi z ogólnym - rosyjskim ruchem robotniczym. Już w latach siedemdziesiątych — osiemdziesiątych na Ukrainie, podobnie jak w Rosji, zaczęły powstawać rewolucyjne organizacje robotnicze, które postawiły sobie za cel walkę z despotyzmem carskim i kapitalizmem. Klasa robotnicza Ukrainy była jednym z największych i najbardziej bojowych oddziałów proletariatu rosyjskiego.

W końcu XIX i na początku XX wieku centrum światowego ruchu rewolucyjnego przesunęło się do Rosji. Rosja była węzłowym punktem wszystkich sprzeczności imperializmu: była ona ogniskiem ucisku militarno-feudalnego, kolonialnego i kapitalistycznego. Z uciskiem mas pracujących przez carat, obzarników i burżuazję szło w parze imperialistyczne ograbianie Rosji przez zachodnio-europejski kapitalizm monopolistyczny. Równocześnie istniała w Rosji realna siła, mogąca w drodze rewolucji rozwiązać wszystkie te sprzeczności: siłą tą był proletariatu rosyjski.

Zadania narastającego ruchu robotniczego w Rosji stanowiło wymagali utworzenia rewolucyjnej partii proletariackiej. Grupa „Wyzwolenie Pracy“, która skupiała pierwszych przedstawicieli marksizmu w Rosji z G. W. Plechanowem na czele, założyła w latach osiemdziesiątych XIX wieku teoretyczne podwaliny rewolucyjnego ruchu robotniczego w Rosji. W latach dziewięćdziesiątych XIX wieku na czele rosyjskiej klasy robotniczej stanął wielki Lenin.

W 1895 r. W. I. Lenin zorganizował w Petersburgu „Związek Walki o Wyzwolenie Klasy Robotniczej“, który stał się pierwszym złącznikiem rewolucyjnej partii proletariackiej w Rosji. Leninowski „Związek Walki“ wywarł ogromny wpływ na ruch rewolucyjny w całym kraju. Na Ukrainie również zostały utworzone takie „Związki“ w Jekatierynosławiu, Kijowie i w innych miastach. Organizacje socjal-demokratyczne kierunku leninowskiego na Ukrainie, jak i w Rosji, kierowały strajkami, przechodziły do agitacji masowej łącząc socjalizm z ruchem robotniczym.

12. Na II Zjeździe SDPRR w 1903 r. utworzona została partia marksistowska nowego typu, oparta na zasadach ideologicznych i organizacyjnych, opracowanych przez W. I. Lenina. W walce przeciwko elementom separatystycznym i nacjonalistycznym w ruchu robotniczym W. I. Lenin obronił zasadę internacjonalizmu w budowie partii marksistowskiej. SDPRR skupiała w swych szeregach rewolucyjnych robotników wszystkich narodowości zamieszkałych w Rosji. Od samego początku występowała ona, jako chorągiew ideologii internacjonalizmu proletariackiego i przyjaźni narodów. Na II Zjeździe SDPRR przyjęto programowy postulat Lenina w kwestii narodowej — uznanie prawa narodów do samookreślenia.

Robotnicy rosyjscy byli pionierami walki przeciwko ustroju obzarniczo-burżuazyjnemu, porywali i zespalali proletariatu i wszystkich ludzi pracy na peryferiach terenach Rosji zamieszkałych przez inne narodowości do walki o wyzwolenie społeczne i narodowe.

14. Klasa robotnicza Rosji w sojuszu z chłopstwem pracującym pod kierownictwem Partii Komunistycznej dokonała Wielkiej Październikowej Rewolucji Socjalistycznej, obaliła władzę burżuazji imperialistycznej i obzarników oraz ustanowiła dyktaturę proletariatu.

W wyniku Październikowej Rewolucji Socjalistycznej utworzone zostało w naszym kraju pierwsze na świecie socjalistyczne państwo robotników i chłopów, które proklamowało politykę pokoju i przyjaźni narodów, równości i suwerenności wszystkich narodów Rosji, zespoliło narody naszej ojczyzny w jedną bratnią rodzinę pod sztandarem internacjonalizmu proletariackiego.

Zwycięstwo Wielkiej Październikowej Rewolucji Socjalistycznej w centrum Rosji stało się potężnym bodźcem rozwoju rewolucji proletariackiej w całej Rosji. Naród ukraiński, który przeżył z wielkim narodem rosyjskim długą drogę wspólnej walki rewolucyjnej, jako pierwszy w ślad za braćmi rosyjskimi wkroczył na drogę Październikowej Rewolucji Socjalistycznej, zapoczątkowując nową, pełną chwały epokę swej historii.

Wspólnie z bohaterami proletariatu rosyjskim mas pracujących Ukrainy ofiarne walczyły przeciwko swym wrogom klasowym w latach pierwszej rewolucji burżuazyjno - demokratycznej lat 1905 — 1907. W okresie tym wybuchły na Ukrainie w szeregu miast i guberniach powstania, jak również powstania marynarzy czarnomorskich. Za przykładem Moskwy i Petersburga oraz innych miast rosyjskich, robotnicy ośrodków przemysłowych Ukrainy utworzyli podczas tych powstań Rady Delegatów Robotniczych, które stały się pierwowzorem władzy radzieckiej. Rewolucyjna walka robotników i chłopów na Ukrainie zajmowała poważne miejsce w ogólnym przebiegu rewolucji lat 1905 — 1907.

W okresie reakcji stółpinowskiej, wpływu nowej fali rewolucyjnej oraz w latach pierwszej wojny światowej robotnicy Ukrainy, podobnie jak i całej Rosji, jeszcze bardziej zespolili się wokół SDPRR (o) w walce przeciwko samowładztwu i burżuazji.

Pod wpływem ruchu rewolucyjnego w Rosji szerzyła się walka mas pracujących ziem zachodnio-ukraińskich, które znajdowały się pod jarzmem monarchii austro-ukraińskiej, o wyzwolenie narodowe, o zjednoczenie z całym narodem ukraińskim.

Wielki Lenin opracował po raz pierwszy w dziełach marksizmu teoretyczny program i politykę partii w kwestii narodowej. Wykazał on, że kwestia narodowa jest częścią składową ogólnej rewolucyjnej walki klasy robotniczej o dyktaturę proletariatu. Lenin był promotorem polityki równoprawnienia i przyjaźni narodów oraz kierował realizacją tej polityki w praktyce. Leninowskie wskazania programowe w kwestii narodowej zostały w dalszym ciągu twórczo rozwinięte w dziełach J. Stalina i w uchwałach partii na podstawie uogólnienia doświadczeń budownictwa socjalistycznego. Broniąc zasady internacjonalizmu proletariackiego, partia podkreślała z naciskiem konieczność jedności działania proletariatu wszystkich narodów i zespolenia ich wokół proletariatu rosyjskiego. „W warunkach jedności działania proletariatu rosyjskich i ukraińskich — pisał W. I. Lenin — powstanie wolnej Ukrainy jest możliwe, bez tej jedności nie może nawet być o niej mowa.“ (W. I. Lenin, Dzieła, tom 20, str. 16, wyd. pol.).

Ukraińscy nacjonalistyczni burżuazjini, jako najbardziej zajadli wrogowie internacjonalizmu i braterskiego sojuszu narodu ukraińskiego z rosyjskim — usiłowali zatruć masy pracujące jadem nacjonalizmu, zaszczerpieć im uczucie wrogości wobec narodu rosyjskiego, odciągając je od wspólnej walki klasowej przeciwko ciemiężcom, i tym samym ideowo podporządkować je egoistycznym interesom klasowym ukraińskich burżuazji i obzarników. W celu oszukania mas nacjonalistycznie propagowali antynaukową reakcyjną „teorię“ o bezklasowym i bezburżuazyjnym charakterze narodu ukraińskiego oraz „teorię“ „jednolitego nurtu rozwojowego“. Ukraińscy nacjonalistyczni burżuazjini występowali przy tym jako sojusznicy rosyjskiego caratu i burżuazji oraz jako agenci obcego imperializmu.

Stojąc na czele ruchu rewolucyjnego mas pracujących całej Rosji, Partia Komunistyczna prowadziła zdecydowaną walkę zarówno przeciwko wielkomocarstwowemu szwabinizmowi rosyjskiemu, jak i przeciwko burżuazyjnemu nacjonalizmowi ukraińskiemu.

Partia Komunistyczna walczyła o powiązanie ruchu narodowo-wyzwolenczego uciskanych narodowości Rosji z walką robotników przeciwko ustroju burżuazyjno-obzarnicznemu, o wprowadzenie dyktatury proletariatu.

13. Jedność walki rewolucyjno-wyzwolenczej przyczyniała się do zacieśnienia więzów kulturalnych między narodem rosyjskim i ukraińskim. Postępowa kultura rosyjska wywierała dodatni wpływ na rozwój całej kultury ukraińskiej (na literaturę, teatr, malarstwo, muzykę). Ze swej strony postępową kulturę ukraińską wzbogacała kultura narodu rosyjskiego i wnosiła godny jej wkład w rozwój kultury światowej.

Rozwój postępowej myśli społecznej na Ukrainie od końca XIX wieku odbywał się, podobnie jak w całym kraju, pod wpływem idei marksizmu-leninizmu.

Pojawienie się na arenie dziejowej najbardziej rewolucyjnego na świecie proletariatu rosyjskiego i jego bojowej awangardy — Partii Komunistycznej miało decydujące znaczenie dla dalszego rozwoju narodu rosyjskiego, ukraińskiego i wszystkich innych narodów Rosji.

III

Dnia 25 października 1917 r. I Ogólnoukraiński Zjazd Rad proklamował Ukraińską Radziecką Republikę Socjalistyczną. Dając wyraz jednomyślnie woli robotników i chłopów Ukrainy, Zjazd opowiedział się uroczyście za koniecznością ścisłego sojuszu Ukrainy Radzieckiej z Rosją Radziecką.

Swą ofiarną walką o obalenie władzy burżuazji i obzarników, swą walką przeciwko kontrrewolucji nacjonalistycznej, klasa robotnicza Ukrainy wniosła godny wkład w dzieło zwycięstwa rewolucji proletariackiej w naszym kraju.

Wywodził się z pięćdziesięciu obzarniczo-burżuazyjnego i z ucisku narodowego, naród ukraiński stał się pełnowartościowym państwem swego losu. Dzięki braterskiej pomocy narodu rosyjskiego osiągnął on ziszczenie swych odwiecznych marzeń — utworzenie prawdziwie wolnego, suwerennego państwa narodowego, które zajęłoby wybitne miejsce w rodzinie republik radzieckich.

Zwycięstwo rewolucji socjalistycznej na Ukrainie i utworzenie Ukraińskiej Pań-

(Dokończenie na str. 4)

Tezy w związku z 300 rocznicą zjednoczenia Ukrainy z Rosją (1654—1954)

Zaprobowane przez Komitet Centralny Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego

(Dokończenie ze str. 3)

stwa Radzieckiego, zostało osiągnięte w oparciu o leninowską teorię rewolucji i opracowaną przez Lenina naukę o kwestii narodowej i kolonialnej oraz stanowiło dotkliwą klęskę międzynarodowego imperializmu i jego agentury burżuazyjno-nacjonalistycznej.

15. Pod kierownictwem Partii Komunistycznej w zacieklej i krwawej walce przeciwko wrogom zewnętrznym i kontrewolucji wewnętrznej, narody naszego kraju obroniły wielkie zdobycze Października, swą wolność i niezawisłość ojczyzny.

Burżuazyjni nacjonalści ukraińscy, ci najbardziej zjadli wrogowie mas pracujących, osłaniając się zakłamanym hasłem „samodzielności” Ukrainy usiłowali zlikwidować władzę radziecką, przywrócić ucisk obywateli i kapitalistów, podzielić masy pracujące Ukrainy przeciwko robotnikom i chłopom rosyjskim, spowodować bratobójczą wojnę między nimi.

Kontrewolucyjne nacjonalistyczne „rządy” — Centralna Rada, Dyrektoriat i inni, na czele których stali tacy płatni agenci jak Kruszczyk, Winniczko i Petlura, którzy pragnęli oddać z powrotem władzę obywatelom i kapitalistom oraz umocnić panowanie kulactwa, wyprzedzili hurtem i detalnie Ukrainę wraz z jej narodem i wszystkimi bogactwami naturalnymi zachodnio-europejskim grabieżcom imperialistycznym. W lutym 1918 r. kontrewolucyjna Rada sprowadziła okupantów austriacko-niemieckich na Ukrainę w celu zdławienia władzy radzieckiej. Na wezwanie Partii Komunistycznej narody ukraińskie powstały do walki przeciwko interwentom austriacko-niemieckim i ich zasłużonemu — burżuazyjnemu nacjonalistom ukraińskim.

Masy pracujące naszego kraju z narodem rosyjskim na czele rozgromiły i wyrzuciły poza granice Kraju Rad interwentów angielskich i francuskich, którzy w końcu 1918 r. okupowali południowe rejony Ukrainy i Krymu, wyrzuciły denikowców, bielopolaków, wranglowców, nacjonalistyczne bandy petlurowsko-machnowskie i innych najemników imperialistów USA i Ententy.

Naród ukraiński wraz z innymi narodami Rosji, przezwyciężając ogromne trudności, chaos gospodarczy i głód, przeżył w latach obecnej interwencji zbrojnej i wojny domowej ogromne bohaterstwo i męstwo, broniąc swej ukochanej władzy radzieckiej. O wolność i szczęście narodu ukraińskiego i innych narodów ZSRR walczyło na Ukrainie wiele tysięcy robotników i chłopów Rosji Radzieckiej.

Ze swej strony wielu synów narodu ukraińskiego walczyło na licznych frontach wojny domowej w Rosji, na Biał-

rusi, w Azji Środkowej, na Zakaukaziu itd.

Wybitna rola w mobilizowaniu sił narodu ukraińskiego w celu rozgromienia obcych interwentów i kontrewolucji wewnętrznej przypadła w udziale utworzonej w lipcu 1918 r. Komunistycznej Partii Ukrainy — integralnej części Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego.

W ogniu wojny domowej i obecnej interwencji zbrojnej krzepły i hartowały się braterski sojusz i przyjaźń między narodem rosyjskim, ukraińskim i innymi narodami ZSRR. Jedynie dzięki tej przyjaźni naród ukraiński, podobnie jak i wszystkie narody ZSRR obronił swą wolność i niepodległość.

16. Po zwycięskim zakończeniu wojny domowej Kraj Rad wkroczył w okres pokojowego budownictwa socjalistycznego. Zadania budowy socjalizmu i obrony kraju wymagały ściślejszej współpracy narodów radzieckich w dziedzinie gospodarczej, wojskowej i politycznej. Na porządku dziennym stał problem zjednoczenia republik radzieckich w jednolity związek państwowy. Masy pracujące Ukrainy były jednym z pierwszych inicjatorów utworzenia jednolitego państwa związkowego.

Partia Komunistyczna stanęła na czele i skierowała na właściwe tory ruch zjednoczeniowy wszystkich narodów Kraju Rad. W grudniu 1922 r. na pierwszym Wszechzwiązkowym Zjeździe Rad republik radzieckich zjednoczyły się na zasadzie dobrowolności i równouprawnienia w Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich z tym, że każda republika związkowa zachowała suwerenne prawa samodzielnego państwa, posiadającego własne naczelne organy władzy, własne terytorium, własną konstytucję, własne ustawodawstwo.

Utworzenie Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich było ogromnym zwycięstwem władzy radzieckiej, triumfem leninowsko-stalinowskiej polityki narodowościowej. Było to zwycięstwo nad burżuazyjnym nacjonalizmem wszystkich odcieni, który występował przeciwko braterskiej współpracy narodów i był poważną przeszkodą na drodze do państwowego zjednoczenia republik radzieckich.

Utworzenie Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich zapewniło wszystkie niezbędne warunki niespotykanego w dziejach ludzkości rozkwitu ekonomicznego, politycznego i kulturalnego całego Kraju Rad i każdej republiki radzieckiej z osobna, warunki przekształcenia zacofanych dawniej i uciskanych narodów w produkujące narody socjalistyczne.

Wejście Ukrainy Radzieckiej w skład Związku Radzieckiego umożliwiło jej pomyślną odbudowę gospodarki narodowej, rozwój kultury socjalistycznej oraz szybkie przejście do budowy socjalizmu.

IV

17. Partia Komunistyczna, kierując się teorią marksistowsko-leninowską opracowała program budowania socjalizmu w naszym kraju. Realizując ten program, naród radziecki pierwszy w dziejach ludzkości zbudował nowy ustroj społeczny — socjalizm, zniósł na zawsze klasy wyzyskiwaczy, zniósł wyzysk człowieka przez człowieka.

Ojczyzna nasza, likwidując wielowiekowe zacofanie gospodarcze i kulturalne, dokonała gigantycznego skoku naprzód, przekształciła się w potężne państwo o wysokim rozwiniętym przemyśle, socjalistycznym rolnictwie i najbardziej produkującej na świecie kulturze radzieckiej.

W wyniku zwycięstwa socjalizmu nastąpiły gruntowne przemiany w ekonomice ZSRR, w klasowej strukturze społeczeństwa radzieckiego, jak również w dziedzinie wzajemnych stosunków między narodami. Zniesienie klas wyzyskiwaczy — winowajców i organizatorów waśni narodowych, fakt, że władzę sprawuje klasa robotnicza, która jest wrogiem wszelkiego ujarzmania i wiernym rzecznikiem idei międzynarodowego, wzajemnego pomocy narodów we wszystkich dziedzinach życia gospodarczego i społecznego, rozkwit kultury narodów ZSRR — narodowej w formie i socjalistycznej w treści — wszystkim to spowodowało, że w kraju naszym ukstałowała się braterska współpraca narodów w ramach jednolitego państwa związkowego, że ostatecznie zwyciężyła radziecka ideologia równouprawnienia ras i narodów, ideologia przyjaźni i braterstwa narodów.

Z chwilą zwycięstwa socjalizmu odwieczne przyjaźń narodów rosyjskiego, ukraińskiego i innych narodów naszego kraju przekształciła się w potężną, nieprzezwyciężoną siłę, w jedną z sił napędowych rozwoju społeczeństwa radzieckiego.

Partia Komunistyczna rozgromiła zdrajców i kapitalistów — trockistów, bucharinowców, nacjonalistów burżuazyjnych i innych wrogów narodu radzieckiego, którzy usiłowali sprowadzić Kraj Rad z leninowskiej drogi, podważyć jedność i przyjaźń narodów socjalistycznej ojczyzny, przywrócić kapitalizm w ZSRR.

W warunkach władzy radzieckiej, na bazie starych burżuazyjnych narodów sformowały się i pomyślnie rozwijają się pod sztandarem międzynarodowego proletariackiego nowo, socjalistyczne narody — będące rzeczywistością jednolitymi i zwiartymi narodami, wolnymi od nieprzejednanych sprzeczności klasowych, rozdzierających narody burżuazyjne.

Klasa robotnicza i jej Partia Komunistyczna są tą siłą, która cementuje sojusz tych narodów i kieruje nim.

Decydującą rolę w zwycięstwie socjalizmu w ZSRR odegrał wielki naród rosyjski — produkujący naród wśród wszystkich równouprawnionych narodów naszego wielonarodowego państwa radzieckiego.

Partia Komunistyczna i rząd radziecki stworzyli liczne narodowe kadry nowej inteligencji radzieckiej, wywodzące się z narodu, związanej z narodem, poświęcającej wszystkie swe siły służbie dla dobra narodu, służbie w imię wielkiej sprawy budowy komunizmu.

Dzięki władzy radzieckiej ukraińska kultura narodowa uzyskała nieznane dotychczas możliwości swego rozwoju, stała się kulturą prawdziwie ludową, socjalistyczną.

19. Wzrost siły i potęgi Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich umożliwił zrealizowanie odwiecznych dążeń narodu ukraińskiego do zjednoczenia narodowego. Mądra polityka Partii Komunistycznej i rządu radzieckiego umożliwiła zjednoczenie wszystkich terytoriów ukraińskich. W 1939 r. nastąpiło zjednoczenie Ukrainy Zachodniej z Ukrainą Radziecką, w 1940 r. zjednoczone zostały z Ukrainą SRR Bukowina i obwód izmailski, zaś w 1945 r. — Ukraina Zakarpacka. Po zjednoczeniu wszystkich ziem ukraińskich Ukraina Radziecka stała się jednym z największych państw Europy. Ukraina SRR liczy obecnie ponad 40.000.000 ludności.

W szeregu zasadniczych wskaźników ekonomicznych Ukraina Radziecka znacznie przesiłowała takie wielkie kapitalistyczne kraje Europy, jak Francja, Włochy i inne. Stolica Ukrainy — Kijów — prastare miasto Rosji, jest jednym z największych ośrodków administracyjnych i kulturalnych naszej ojczyzny.

W zjednoczonych obwodach ukraińskich rozwija się pomyślnie przemysł socjalistyczny, zakończona została kolektywizacja, na szeroką skalę rozwinięto się budownictwo kulturalne. W latach władzy radzieckiej zmieniło się oblicze jednego z najstarszych miast ukraińskich — Lwowa; zbudowano tam wielkie zakłady przemysłowe, otwarto 12 wyższych uczelni, filię Akademii Nauk Ukrainy SRR, filię muzeum W. I. Lenina oraz wiele innych instytucji naukowych i kulturalnych. W toku przeobrażeń socjalistycznych w obwodach zachodnich zadany został druzgocący cios niedobitkom burżuazyjnych nacjonalistów ukraińskich — najbardziej zaciekle wrogom narodu ukraińskiego, którzy stali się sprzedajnymi agentami obec burżuazji.

Zakończenie historycznego procesu zjednoczenia narodu ukraińskiego w jednolitym ukraińskim państwie radzieckim było wielkim zwycięstwem leninowsko-stalinowskiej polityki narodowościowej realizowanej przez Partię Komunistyczną — polityki braterstwa i współpracy narodów ZSRR.

20. Poważną próbą żywotności i siły ustroju socjalistycznego i radzieckiego państwa wielonarodowego była Wielka Wojna Narodowa Związku Radzieckiego.

Na zew partii jednomyślnie powstały w obronie swej ojczyzny wszystkie narody Związku Radzieckiego, traktując wojnę narodową przeciwko najeźdźcom niemiecko-faszystowskim jako wspólną sprawę ludzi pracy wszystkich narodowości.

Ukraina należy do tych okręgów Związku Radzieckiego, które więcej niż inne ucierpiały w latach najeźdu faszystów niemieckich. Najeźdźcy niemiecko-faszystowskie wyrzadzili gospodarce narodowej Ukrainy szkody na sumę przeszło 285 miliardów rubli. Przy pomocy niezwykle okrutnego terroru bestie niemiecko-faszystowskie pragnęły ujarzmić naród ukraiński, uczynić zń niewolników „niemiecko-faszystowskiej rasy panów”. Jako aktywni zausznicy faszystów niemieckich występowali burżuazyjni nacjonalści ukraińscy.

Jedynie dzięki braterskiej pomocy wielkiego narodu rosyjskiego i innych narodów ZSRR Ukraina została wyzwolona spod jarzma faszystowskiego.

Naród ukraiński w okresie wojny narodowej walczył ofiarnie wspólnie z innymi narodami ZSRR przeciwko najeźdźcom niemiecko-faszystowskim i ich najcięższym i najbardziej wrogiom, gdzie roznosił okropny masowy ruch partyzancki, który wyłonił wielu bohaterów. W trudnych i skomplikowanych warunkach konspiracji rozwijały się działalność organizacje partyjne i komсомольskie.

W toku Wojny Narodowej niewzruszona przyjaźń narodów radzieckich wytrzymała surową próbę i jeszcze bardziej się zahartowała.

W wyniku rozgromienia faszystów niemieckiego i imperializmu japońskiego w drugiej wojnie światowej, powstały państwa demokracji ludowej, wyrosły i okrzepły oboz pokoju, demokracji i socjalizmu, na którego czele stoi Związek Radziecki. Ukraina SRR, jako jeden z założycieli Organizacji Narodów Zjednoczonych, gwarantuje wspólnie z Białoruską SRR i przedstawiłami całego Związku Radzieckiego, jak również krajów demokracji ludowej, konsekwentnie broni pokoju, walczy o umocnienie współpracy między narodami wszystkich krajów. Ukraina Radziecka stała uimacnia braterskie więzy z krajami demokracji ludowej. Po ustanowieniu w Polsce ustroju demokracji ludowej i zlikwidowaniu panowania burżuazji i szlachty, które podjudzały polskie masy pracujące przeciwko swym braciom słowiańskim — Rosjanom, Ukraińcom i Białorusinom — zaistniały i pomyślnie rozwijają się prawdziwie przyjazne stosunki między narodem polskim a ukraińskim, białoruskim, rosyjskim i innymi narodami Wielkiego Związku Radzieckiego.

21. Po zwycięskim zakończeniu Wielkiej Wojny Narodowej narody Związku Radzieckiego, natchnione i organizowane przez Partię Komunistyczną odbudowały w niesłychanie krótkim okresie zniszczoną gospodarkę narodową i rozwinęły wszystkie dziedziny ekonomiki, techniki i kultury radzieckiej.

Masy pracujące Ukrainy Radzieckiej pod kierownictwem Komitetu Centralnego Komunistycznej Partii Ukrainy i rządu Ukrainy SRR, opierając się na braterskiej pomocy narodu rosyjskiego i innych narodów naszego kraju odbudowały całkowicie gospodarkę Republiki, w wielu dziedzinach przekroczyły poziom przedwojenny i obecnie wnoszą znaczny wkład do budownictwa komunizmu.

Produkcja wielkiego przemysłu Ukrainy była w 1952 r. 17 razy większa, aniżeli w okresie przedrewolucyjnym. Produkcja energii elektrycznej w tym samym czasie zwiększyła się przeszło 37 razy; produkcja przemysłu metalowego wzrosła prawie 69 razy; wydobywie węgla zwiększyło się przeszło czterokrotnie; produkcja surowicy — 4,5 raza, stali — prawie 5 razy. Ukraina Radziecka jest jedną z największych baz węglowo-hutniczych naszego kraju. Zagłębie Donieckie ze swym potężnym przemysłem węglowym, hutniczym, chemicznym i maszynowym, jak również inne ośrodki przemysłowe Ukrainy zajmują ważne miejsce w przemyśle całego Związku Radzieckiego.

Wielcejąc w życie uchwały Partii i Rządu, masy pracujące Ukrainy, jak i całego kraju, opierając się na osiągniętych sukcesach w rozwoju przemysłu ciężkiego, stanowiącego najważniejszą podstawę ekonomiki socjalistycznej, w ogromnym stopniu zwiększają produkcję artykułów masowego spożycia.

Chłopsko-kolchozowe Ukrainy, dzięki ofiarnej pracy zbiera niespotykane dawniej plony pszenicy ożimej, buraka cukrowego i innych ważnych upraw rolniczych. Ukraińskie chłopsko-kolchozowe wydało wielu nowatorów socjalistycznych metod pracy we wszystkich gałęziach produkcji rolniczej.

Partia i rząd przejawiają nieustanną troskę o wyposażenie socjalistycznego rolnictwa w nowoczesny sprzęt techniczny. Na polach Ukrainy pracuje obecnie 182 tys. traktorów (w przeliczeniu na 15 KM), tj. o 69 proc. więcej niż przed wojną, 51 tys. kombajnów zbożowych, tj. o 65 proc. więcej niż przed wojną i dziesiątki tysięcy skomplikowanych maszyn rolniczych.

Na gruncie nieprzerwanego rozwoju gospodarki narodowej wzrasta dobrobyt materialny i poziom kulturalny szerokiej

reszcy ludu pracującego. Rozkwita ukraińska kultura socjalistyczna. Na Ukrainie czynnych jest około 30 tys. szkół, w których uczy się ponad 6,5 miliona dzieci. W latach 1952/1953 w Republice istniały 144 wyższe uczelnie, w których kształciło się przeszło 177 tys. studentów, tj. prawie 8 razy więcej niż w 1914 r. i więcej niż w jakimkolwiek kapitalistycznym kraju Europy Zachodniej; w 591 uczelniach technicznych i specjalnych szkołach średnich kształciło się około 234 tys. osób. Na Ukrainie czynnych jest dziesiątki tysięcy instytucji kulturalno-oświatowych, klubów, bibliotek, pałaców kultury.

Utworzone w latach władzy radzieckiej na Ukrainie Akademia Nauk, Akademia Architektury i rozgałęzioną sieć instytucji naukowych i badawczych skupiają wielu uczonych Ukrainy, którzy wnoszą poważny wkład do rozwoju produkującej nauki radzieckiej.

Rozwój kultury socjalistycznej narodu ukraińskiego dokonuje się na granitowej podstawie ideologii marksistowsko-leninowskiej, w nierozdzielnej twórczej łączności i organicznym powiązaniu z kulturą wszystkich bratnich narodów ZSRR. Szczególnie korzystny wpływ na rozwój ukraińskiej kultury radzieckiej wywiera socjalistyczna kultura wielkiego narodu rosyjskiego.

Epokowe sukcesy Związku Radzieckiego i jego części składowej — Ukrainy Socjalistycznej Republiki Radzieckiej wywołują uczucia głębokiego podziwu i uznania wśród całej postępowej ludzkości.

Miliony ludzi pracy w krajach kapitalistycznych, uginające się pod jarzmem okrutnego wyzysku, śledzą z uczuciem wielkiej dumy i nadziei sukcesy walki narodu ZSRR, w tym narodu ukraińskiego, walki o budowanie komunizmu, o pokój na całym świecie.

Sukcesy budownictwa komunistycznego w ZSRR pokazują narodom całego świata, że jedynie socjalizm zapewnia wolne i szczęśliwe życie, rozwój i rozkwit wszystkich narodów, prawdziwą przyjaźń narodów, ich współpracę i pomoc wzajemną. Związek Radziecki jest poręczającym przykładem kraju, w którym po raz pierwszy w historii ludzkości rozwiązana została kwestia narodowa.

Wszystkie narody Związku Radzieckiego witają nowymi wybitnymi sukcesami w budownictwie komunizmu znaną datę historyczną — 300-lecie zjednoczenia Ukrainy z Rosją.

Ludzie radzieccy pod kierownictwem Partii Komunistycznej walcą bohatercko o wykonanie programu dalszego rozwoju naszego kraju w jego marszu do komunizmu, programu nakreślonego przez XIX

Zjazd KPZR. Partia i rząd dokładają

wszystkich starań, aby w pełni zaspokoić stale rosnące materialne i kulturalne potrzeby mas pracujących.

Wzrósł program dalszego rozwoju

rolnictwa socjalistycznego i podniesienia

dobrobytu materialnego mas pracujących.

Partia Komunistyczna rozwinęła walkę

o radykalny rozwój rolnictwa, przyspiesze-

„Bezpieczeństwo europejskie a polityka podsycania nienawiści w Europie“

(Artykuł dziennika „Prawda“)

(a) MOSKWA (PAP). Na łamach „Prawdy” ukazał się 13 bm. artykuł pisma I. Aleksandrowa pt. „Bezpieczeństwo europejskie a polityka podsycania nienawiści w Europie“.

W artykule tym autor stwierdza m. in.:

Problem zapewnienia bezpieczeństwa krajom europejskim jest w chwili obecnej jednym z najważniejszych problemów międzynarodowych. Od jego rozwiązania zależą losy pokoju w Europie.

Związek Radziecki, występując na rzecz rozwiązania podstawowych zagadnień polityki europejskiej w duchu współpracy i przyjaźni między państwami, wykazał niebicie, że jego interesy nie dadzą się oddzielić od interesów pokoju.

W ostatnich czasach — kontynuuje Aleksandrow — temat bezpieczeństwa europejskiego coraz częściej jest poruszany również na Zachodzie. Niesposobnie jednak pominać fakt, że nie które wystąpienia członków polityków mocarstw zachodnich oraz prasy odzwierciedlającej ich stanowisko w kwestii zapewnienia bezpieczeństwa krajom europejskim wywołują przybliższe zapoznania się z tymi wystąpieniami poważnie zastrzeżenia co do ich szczerości.

Autor przytacza następujące charakterystyczne zjawiska: Gdy tylko plany utworzenia „armii europejskiej”, zmierzają-

państw europejskich innej grupie.

Wszyscy jednak wiedzą, — zaznacza Aleksandrow — że problem bezpieczeństwa europejskiego jest przede wszystkim problemem ze spolenia wysiłków wszystkich państw europejskich — niezależnie od różnic ich ustroju politycznego — w dążeniu do zapobieżenia samej możliwości odrodzenia się militarystyki niemieckiej. Z doświadczeń obu wojen światowych narody europejskie dobrze wiedzą, iż odrodzenie militarystyki niemieckiej kryje w sobie nie dający się wypieścić zarodek agresji. Wystarczy jedynie dopuścić do wskrzeszenia odwetowego Wehrmachtu, a wojna znów znajdzie się u progu Europy.

Wysuwane obecnie projekty tzw. „nowego systemu bezpieczeństwa” całkowicie ignorują naukę zdobytą za wysoką cenę obu wojen światowych. Projekty te nie tylko nie przewidują poniesienia zmierzających do utworzenia zjednoczonych, demokratycznych, militarnych pokój i niezależnych Niemiec, lecz przeciwnie, wychodzą z założenia, iż Niemcy mają pozostać rozbite i że ich obszary zachodnie zostaną włączone do „europejskiej wspólnoty obronnej”.

Tak więc, jakie przesłanki utworzenia tego „nowego systemu” wysuwa się politykę przeciwstawiania jednej grupy

nie rozwoju przemysłu lekkiego i spożywczego, aby w najbliższych 2—3 latach zaspokoić w pełni rosnące zapotrzebowanie ludności naszego kraju na artykuły spożywcze i zapewnić surowce przemysłowi lekkiemu i spożywczemu.

Cała działalność naszej partii i rządu radzieckiego przepełniona jest głęboką wiarą w naród, w siły twórcze robotników i chłopów, twórców wszystkich dóbr i właściwych twórców historii.

Radzieckie państwo socjalistyczne jest głównym narzędziem budowania komunizmu. Partia Komunistyczna troszczy się nieustannie o dalsze umocnienie państwa radzieckiego, jego potęgę i obronność, o utrwalenie sojuszu klasy robotniczej i chłopstwa kolchozowego, przyjaźni i współpracy socjalistycznej między narodami ZSRR.

Nasz święty obowiązek polega na tym, aby zapewnić dalsze umocnienie jedności i przyjaźni narodów Kraju Rad, umocnienie wielonarodowego państwa radzieckiego. Przyjaźń narodów naszego kraju sprawi i sprawić będzie, że nie jest dla nas straszny żaden wrogi ani wewnętrzny ani zewnętrzny.

Wszystkie zdradzieckie próby imperialistów zachodu wzniecenia waśni między narodami ZSRR, podważenia potęgi naszego wielonarodowego państwa socjalistycznego poniosły fiasko i nadal kończyć się będą niepowodzeniem. Jednakże ludzie radzieccy wiedzą, że dopóki istnieje otoczenie kapitalistyczne, państwa imperialistyczne będą również nadal nasyłać do nas szpiegów, dywersantów, będą usiłowały wykorzystywać w celach antyradzieckich resztki rozbitych wrogich grup, aktywizować elementy burżuazji i nacjonalistyczne, ożywić przesady nacjonalistyczne w świadomości poszczególnych ludzi i wykorzystywać ich dla podważenia przyjaźni narodów ZSRR.

Zaostrzenie czujności przeciwko kno-waniom drapieżców imperialistycznych i ich agentury — nacjonalistów burżuazyjnych wszelkich odcieni i innych zdrajców — jest jednym z najważniejszych warunków sukcesów i rozkwitu radzieckich republik socjalistycznych i całej naszej Wielkiej Ojczyzny.

Sukcesy budownictwa komunistycznego w ZSRR, triumf ideologii, przyjaźni narodów są natchnieniem dla narodów całego świata w ich walce o wyzwolenie spod ucisku kapitalu, w ich walce o przyjaźnię, pokojowe stosunki między wszystkimi narodami.

Niech żyje i krzepnie niewzruszona przyjaźń narodów ZSRR — źródło siły i potęgi naszej Wielkiej Ojczyzny!

Pod sztandarem Marksa — Engelsa — Lenina — Stalina, pod przewodem Partii Komunistycznej — naprzód do zwycięstwa komunizmu!

Wynika stąd, że autorzy pla-

15 tys. chłopów z Olsztyńskiego obejrzało w grudniu ub.r. filmy naukowe

(a) OLSZTYN. — W woj. olsztyńskim na kursach szkoleniowych i samokształceniowych, organizowanych w ramach akcji upowszechnienia wiedzy rolniczej, pogłębia swe wiadomości około 25 tys. chłopów.

Dużą frekwencją cieszą się także seanse filmowe, w czasie których wyświetlane są filmy o tematyce rolniczej. W ciągu grudnia ub. roku filmy fachowe obejrzało w woj. olsztyńskim ok. 15 tys. chłopów.

(PAP)

Lepiej i szybciej pracuje się po przeszkoleniu w gabinecie ochrony pracy w Nowej Hucie

(a) KRAKÓW — NOWA HUTA. — Ponad 10 tys. robotników przeszkolono już w dziedzinie BHP w gabinecie ochrony pracy w Nowej Hucie.

Ostatnio nowohucki gabinet ochrony pracy rozszerzył zasięg swej działalności przez zorganizowanie m. in. specjalnych kursów BHP dla majstrów, techników i inżynierów — kierowników budów.

W celu dalszego podniesienia stanu bezpieczeństwa i higieny pracy w kombinacie Nowa Huta, kierownictwo gabinetu przystąpiło do organizowania w większych obiektach tzw.

wzorcowych brygad bezpieczeństwa i ochrony pracy. Pierwszą taką wzorcową brygadą jest 5-osobowa brygada Kazimierza Goldyna, pracująca przy budowie siłowni.

„Wszyscy przeszliśmy przeszkolenie w gabinecie ochrony pracy i zapoznaliśmy się z literaturą fachową — mówi brygadista Goldyn. — Staramy się, aby nasze miejsce pracy było czyste, aby nie walały się jakieś deski, cegły, czy prety, przez które łatwo o wypadek. Pracuje się nam teraz o wiele lepiej i szybciej”. (PAP)

Zainteresowane i zobowin-
ne do uwolnienia lokalu
ul. Inflanckiej z podporzą-
wanej sobie centrali, by u-
liwić oddanie ludności Wa-
wy potrzebnej, niezbędnie
trzebnej placówki szpitalne-
W. SKULSI

Czytelnicy i korespondenci piszą

Co podraża koszty własne

Spółród problemów, które wywołują dla naszych zakładów z tej IX Plenum chciałbym poruszyć jedną sprawę. Zle u nas wygląda zagadnienie oszczędności materiałowej. Magazyny stali nie jest zabezpieczony. Krawalnia materiałowa znajduje się w magazynie (bardzo do brze), lecz podlega ona kierownikowi Wydz. Mechanicznego i każdy ma do niej wolny wstęp. Materiały do cięcia praktycznie biorą pracownicy krawalni sami, przekazując magazynierowi (lub nie przekazując, tak też się zdarza) kwity materiałowe. Bywa, że pracownicy Wydz. Mechanicznego i innych wydziałów, jeżeli zepsują jakąś część — wyrzucają ją, biorąc sobie z magazynu materiał — nie zawsze we właściwym gatunku — i robią następny sztukę. Nic więc dziwnego, że magazyn nasz nie może się wyliczyć z materiałów.

Przyczyną znacznych strat, a zatem i podrażenia produkcji jest również zły opracowania technologia. Ilości materiałów przewidziane technologia, są często zbyt duże, co poza nadmiernym zużyciem materiału, powoduje dopłaty na ich stoczenie lub zestruganie. Bywają również wypadki, że technologia przewidziała zbyt małą długość lub średnicę materiału, co również powoduje wyrzucanie ich na szmelc po ucięciu. Wypadki powyższe mają miejsce szczególnie w kuźni, na skutek czego w kuźni nagromadziło się około 6 ton różnych kawałków stali, przeważnie o niewiadomym już dzisiaj gatunku.

Odrębnym zagadnieniem jest kwestia zaopatrzenia. Zaopatrzenie nasze nie realizuje w porę przydziałów lub zamówień materiałowych, co ujemnie wpływa na rytmiczność produkcji.

Brak właściwych materiałów na skutek ich nie terminowej dostawy powoduje stosowanie materiałów zastępczych — słabszych lub o wyższym gatunku — a więc i droższych.

Brak jest np. płaskowników. Zastępuje się je paskami ciętymi z blachy, wkładając w to dodatkową robociznę, co z kolei znów podraża produkcję. Materiały właściwe, przychodzące niekiedy z kilkumiesięcznym opóźnieniem, stają się już zbędne, powiększając i tak na poczyniał rezerwy. Jednocześnie pogłębia się brak materiałów właściwych, co z kolei znów zmusza do stosowania materiałów zastępczych, gdyż właściwe w terminie wcześniejszym zostały użyte jako zastępcze do innej produkcji i tak dookoła Wojtek zamyka się błędne koło marnotrawstwa i szarpaniny.

Stan taki jest powodem nadmiernych kosztów własnych, nie rytmiczności produkcji, konieczności wprowadzania godzin nadliczbowych przy niemal takichże liczbach godzin postoju.

W wyniku tego produkujemy bez zysku, a stąd też powstaje brak funduszu zakładowego.

ST. MANKOWSKI
Warsz. Zakłady Bud.
Urządzeń Przem.

„Dowcipniś”

W dniu osiemnastym grudnia 1953 r. z powodu nagłego zachorowania mojej żony, zatelefonowałem do Siedlec po pogotowie kolejowe (jestem strażnikiem SOK w Siedlcach). O godzinie 16 do 19.30 nikt nie odpowiadał. (W międzyczasie dzwoniłem do ambulatorium PKP, gdzie pielęgniarka odpowiedziała mi, że i ona nie może się do pogotowia dodzwonić).

Ok. godz. 20 zgłosił się głos mekski, mówiący: tu pogotowie kolejowe. Gdy poprosiłem jednak o przyjazd lekarza do wsi Iganie Stare (3 km od Siedlec), ów mężczyzna oświadczył mi: tu zakład pogrzebowy, możemy najwyżej przysłać trumnę — i położył słuchawkę.

Telefnowałem dalej. O godz. 21.30 odezwał się ten sam

głos, twierdząc, że karetka już u mnie była (!) i zabrała żonę do szpitala (!!). Było to kłamstwo, więc zatelefonowałem do pogotowia kolejowego (jestem strażnikiem SOK w Siedlcach). W odpowiedzi usłyszałem, że wóz zaraz przyjeżdża.

Ponieważ poznałem po moim, że mój rozmówca z pogotowia jest pijany, zadzwoniłem do wagonu przeciwpożarowego PKP w Siedlcach, znajdującym się w odległości 200 m od pogotowia i poprosiłem dyżurnego strażnika o sprawdzenie, czy karetka pogotowia wyjechała do mnie. Strażnik poszedł, ale musiał długo kołatać do drzwi, zanim obudził śpiącego pijanego szofera.

Toteż karetka przyjechała do mojej żony dopiero o godz. 23.

BOLESŁAW MORKIEWICZ
Iganie Stare

Pod boki POM-u

W wojsku wstąpiłem do partii, która nauczyła mnie czujności i reagowania na wszelkie dostrzeżone niedociągnięcia. Gdy wróciłem z wojska do swojej wsi Mieronice (gm. Wodzisław, pow. Jędrzejów), zauważyłem wielkie niedbalstwo, panujące w tutejszym Gminnym Ośrodku Maszynowym.

Znajdując się w GOM-ie w Mieronicach różne maszyny rolnicze, nie mają odpowiedniego zabezpieczenia. Latem stały one bez opieki pod gołym niebem. Na zimę umieszczono je w stodole spółdzielni produkcyjnej Łany (gdzie znajduje się cały sprzęt GOM-u). Stodola ma dziurawy, przeciekający dach.

Drugim przykładem zlej gospodarki GOM-u jest kuźnia,

która już od dłuższego czasu nie posiada dachu, a pracujący w niej ludzie nie mają żadnej ochrony przed zimnem.

Na zebraniu organizacji partyjnej w Mieronicach poruszyłem te sprawy, a także rozmawiałem na ten temat z kierownikiem wydziału politycznego POM-u w Brzeżach. Okazało się, że dyrekcja POM-u nie wiedziała, co się dzieje w GOM-ie leżącym przecież zaledwie w odległości 2 kilometrów.

Nie mogę patrzeć obojętnie na to, że przez czujny niedbalstwo idzie na marne sprzęt i praca robotników.

STANISŁAW TRZCINSKI
Mieronice

Skargi na Dom Dziecka okazały się słuszne

Jako robotnik skierowany zostałem do gminy Zieluń w powiecie łódzkim na akcję skupu zboża. Dzięki naszej pracy wyjaśniającej, większość chłopów zrozumiała swój obowiązek w stosunku do państwa i wywiązała się z dostaw.

Chłopi w rozmowie z nami poruszyli wiele spraw. M. in. rozmawiając z chłopami gromady Dłutowo, usłyszałem wiele skarg na znajdujący się w tej gromadzie państwowy Dom Dziecka. Zainteresowany tą sprawą udałem się na miejsce, gdzie stwierdziłem, że kierownictwo istotnie wykazuje zbyt mało troski o przybytki tu

dzieci w wieku od 6 do 14 lat. Przede wszystkim brak jest troski o podniesienie warunków higienicznych. Np. w budynku nie ma ubikacji, pomimo że znajdują się tam potrzebne urządzenia, wymagające jedynie remontu.

Ponadto dzieci nie mają dostatecznej ilości naczyń na posiłki i tak np. żupę, drugie danie i deser otrzymują w jednej i tej samej misce. Brak jest również sprzątaczek, a wszystkie czynności jak mycie naczyń, sprzątanie itp. wykonują same dzieci.

WŁODZIMIERZ TRAGARZ
Warszawa

Pod ostrym kątem

Kto przedziej?

Sprawa, o której tu piszemy, miała swój początek w lutym 1953 roku.

W garażach PKS okręgu warszawskiego wymontowano silniki z pięciu samochodów ciężarowych „Star-20”. Silniki odstawił do naprawy Zakład Napraw Samochodów w Jęlcu i otrzymał zapewnienie, że będą one gotowe w przeciągu 32 dni.

Czas nie zając — powiedział jednak sobie kierownictwo ZNS w Jęlcu i oddzielił silniki! Na bok. A tymczasem czas uciekał...

Mineło 3 razy po 32 dni, a silników nie ma żadnych wieści. Kiedy mineło 6 razy po 32 dni, kierownictwo PKS okręgu warszawskiego nie wytrzymało nerwowo i wysłało do Jęlcza swych przedstawicieli.

Gdzie są nasze silniki? — pytają przedstawiciele PKS. Kierownictwo ZNS prowadzi

przybyłych na teren zawałowy zwałami różnego żelastwa... Rupiściarnia.

Tu gdzieś powinny być nasze silniki — mówi z ZNS. — Nie martwcie się, odszukamy i naprawimy.

Przedstawiciele z PKS nie mogli niczego więcej uzyskać poza dość mglistymi przyrzeczeniami. Kiedy znaleźli się z powrotem u siebie w biurze, uruchomili ciężką (w ich mniemaniu) artylerię: wysłali na wszystkie strony list z listem, protest z protestem...

Papierowa wojna trwa do tej pory, a silników wciąż nie ma, mimo, że mineło już 320 dni. Nie nie pomaga.

Czyżby ambicja kierownictwa ZNS w Jęlcu było, by naprawić motory (jeśli się odnajdą) nadeszły do Warszawy później niż silniki, który przed 320 dniami wybrały się w drogę do stolicy.

(w)

U stóp mauzoleum Sun Jat-sena

(KORRESPONDENCJA WŁASNA „TRYBUNY ŁUDU” Z CHIN)

U stóp mauzoleum Sun Jat-sena leży Nankin — stolica nieślawnej pamięci Kuomintangu i sławnej pamięci ośrodek bohaterstwa walki chińskich komunistów. Stare miasto, które już niejedno przeszło i niejedno widziało. Dawna stolica cesarzy chińskich w różnych epokach. Miejsce narodowych pamiątek cesarskich grobów i pięknego muzeum historycznego, w którym można obejrzeć prastare zabytki chińskiej kultury.

Nankin — to taki trochę chiński Kraków. Miasto jest znacznie spokojniejsze zarówno od Pekinu, jak i od Sienjanu czy Fuzunu, nie mówiąc już o Szanghaju. Brak tu wielkich fabryk. Przemysł dopiero powstaje. Kuomintangowie celowo utrzymywali administracyjno-handlowy charakter miasta, nie chcąc mieć pod bokiem swojej władzy zbyt silnego ośrodka robotniczego. Dość mieli kłopotów z tymi robotnikami, którzy tu żyli przed wyzwoleniem, choć ilość ich nie przekraczała 20.000. Dziś cyfra ta się podwoiła.

Ulice są szerokie, asfaltowane, domy częściowo w nowoczesnym europejskim stylu dwutrzypiętrowym i czteropiętrowym. Ruch na ulicach niewielki. Przechadzają riksze. W domach towarowych państwowych i prywatnych towarów w bród. Ożywiony ruch.

Za miastem na stokach kilku wzgórz założony został piękny park. Na szczycie najwyższego z tych wzgórz wznosi się prosty obelisk. To pomnik ku czci dziesięciu tysięcy komunistów rozstrzelanych tu przez kuomintangowców.

Powiedzieliśmy na początku, że Nankin położony jest u stóp mauzoleum Sun Jat-sena. Istotnie — mauzoleum to gorąco nad miastem, więcej — mauzoleum to króluje nad miastem.

Jest piękny, słoneczny dzień. Mijamy mur obronny, który otacza Nankin, podobnie jak wszystkie stare chińskie miasta i wyjeżdżamy przez zasyfowaną bramę na szeroką asfaltową szosę, wiodącą ku mauzoleum. Droga wysadzana jest platanami. Tu i ówdzie rosną obok niej młode laski bambusów.

Okoła stają się coraz bardziej malownicze. Droga wznosi się lekko w górę. Zga drzew i zarosły przetrzyskują willowe rezydencje byłych kuomintangowskich dostojników i członków słynnych czterech rodzin — wielkich chińskich kapitalistów, którzy dorobili się miliardów dolarów na nędzy i wyzysku ludu chińskiego. Teraz mieszczą się tu sanatoria dla robotników.

Mijamy pałac ongiś Czang Kai-szeka położony już bardzo niedaleko mauzoleum. I w jego luksusowej rezydencji wypooczywają dziś ludzie pracy.

Wreszcie jesteśmy na miejscu. Widok jest rzeczywiście imponujący. Przez bramę zbudowaną podobnie jak całe mauzoleum w tradycyjnym chińskim stylu wchodzi się w aleję długości 540 metrów. Jest ona wyłożona białym kamieniem.

Ponad 95 proc. uprawnionych do głosowania wzięło udział w wyborach do zgromadzenia przedstawicieli ludowych w dzielnicy Pekinu — Hsitan. Na zdjęciu: kobiety, które przyszedły do głosowania z dziećmi na ręku. Foto: Hsinhua

W niedzielę przyjeżdżają tu liczne wycieczki robotnicze. Z Nankinu kursują tu stale autobusy, który przywozi ludzi pragnących zwiedzić mauzoleum i uciechę pamięć Sun Jat-sena.

W niedzielę przyjeżdżają tu liczne wycieczki robotnicze. Z Nankinu kursują tu stale autobusy, który przywozi ludzi pragnących zwiedzić mauzoleum i uciechę pamięć Sun Jat-sena.

W niedzielę przyjeżdżają tu liczne wycieczki robotnicze. Z Nankinu kursują tu stale autobusy, który przywozi ludzi pragnących zwiedzić mauzoleum i uciechę pamięć Sun Jat-sena.

W niedzielę przyjeżdżają tu liczne wycieczki robotnicze. Z Nankinu kursują tu stale autobusy, który przywozi ludzi pragnących zwiedzić mauzoleum i uciechę pamięć Sun Jat-sena.

W niedzielę przyjeżdżają tu liczne wycieczki robotnicze. Z Nankinu kursują tu stale autobusy, który przywozi ludzi pragnących zwiedzić mauzoleum i uciechę pamięć Sun Jat-sena.

W niedzielę przyjeżdżają tu liczne wycieczki robotnicze. Z Nankinu kursują tu stale autobusy, który przywozi ludzi pragnących zwiedzić mauzoleum i uciechę pamięć Sun Jat-sena.

W niedzielę przyjeżdżają tu liczne wycieczki robotnicze. Z Nankinu kursują tu stale autobusy, który przywozi ludzi pragnących zwiedzić mauzoleum i uciechę pamięć Sun Jat-sena.

W niedzielę przyjeżdżają tu liczne wycieczki robotnicze. Z Nankinu kursują tu stale autobusy, który przywozi ludzi pragnących zwiedzić mauzoleum i uciechę pamięć Sun Jat-sena.

W niedzielę przyjeżdżają tu liczne wycieczki robotnicze. Z Nankinu kursują tu stale autobusy, który przywozi ludzi pragnących zwiedzić mauzoleum i uciechę pamięć Sun Jat-sena.

W niedzielę przyjeżdżają tu liczne wycieczki robotnicze. Z Nankinu kursują tu stale autobusy, który przywozi ludzi pragnących zwiedzić mauzoleum i uciechę pamięć Sun Jat-sena.

W niedzielę przyjeżdżają tu liczne wycieczki robotnicze. Z Nankinu kursują tu stale autobusy, który przywozi ludzi pragnących zwiedzić mauzoleum i uciechę pamięć Sun Jat-sena.

W niedzielę przyjeżdżają tu liczne wycieczki robotnicze. Z Nankinu kursują tu stale autobusy, który przywozi ludzi pragnących zwiedzić mauzoleum i uciechę pamięć Sun Jat-sena.

W niedzielę przyjeżdżają tu liczne wycieczki robotnicze. Z Nankinu kursują tu stale autobusy, który przywozi ludzi pragnących zwiedzić mauzoleum i uciechę pamięć Sun Jat-sena.

Po bokach rosną piękne i rzadkie okazy drzew szpilkowych, wśród których rozpoznajemy ciśnie i modrzewie. Drzewa te sprowadzono z różnych Chin, niektóre aż z Tybetu.

Wejścia do właściwego mauzoleum strzegą dwa wspaniałe lwów. Budowla składa się z trzech części. Z bramy, głównej pagody, w której mieści się tablica pamiątkowa i potężnej świątyni wspartej na 12 kolumnach, po środku której na wysokim postumencie widniał pomnik Sun Jat-sena, nadnaturalnych rozmiarów z otwartą księgą na kolanach. W głębi świątyni za żelaznymi drzwiami spoczywa na dnie ciennej rotundy, pozbawionej okien sarkofag Sun Jat-sena. Od bramy głównej do świątyni prowadzi 390 stopni wykutych w białym kamieniu, na szerokości przeszło dwudziestu metrów. Całość skonstruowana jest w ten sposób, iż widziana z dołu lub z daleka zlewa się w jedną harmonijną całość. Zestrojone są tu trzy kolory — biel schodów i murów, niebieski kolor chińskich dachów, z połyskującą glazurą, przypominającą dach przepięknej Świątyni Nieba w Pekinie i zieleni szpilkowych lasów, otaczających mauzoleum. Po bokach świątyni ustawiono słupy rzeźbione w starochińskie wzory, piękne amiony i rzeźby. Rosną tu cyprysy i inne ozdobne drzewa i krzewy. Całość zaprojektował zmarły już wybitny architekt chiński Ju Jen.

Mauzoleum służy dziś prawemu gospodarzom Chin, władcy ludowej, która jedyna jest spadkobierczynią tego, co było najcenniejsze w ideologii Sun Jat-sena. Przechodzą koło nas grupy chłopów, studentów, składających hołd temu, który rozpoczął wielkie dzieło wyzwolenia Chin z pęt imperializmu doprowadzone do zwycięstwa przez partię komunistyczną pod wodzą Mao Tse-tunga.

„— Drodzy Towarzysze! Podczas gdy leżę zmierzając do Was i do losów mojej partii i mego kraju. Wy stolicie na czele Związku Wolnych Republik — tego namacalnego spadku, który pozostał ujarzmionym narodom świata nieśmiertelny Lenin. Przy pomocy tego spadku ofiary imperializmu nieuniknione wywalczyć wolność i wyzwolenie z tego międzynarodowego ustroju, który z dawien

„— Drodzy Towarzysze! Podczas gdy leżę zmierzając do Was i do losów mojej partii i mego kraju. Wy stolicie na czele Związku Wolnych Republik — tego namacalnego spadku, który pozostał ujarzmionym narodom świata nieśmiertelny Lenin. Przy pomocy tego spadku ofiary imperializmu nieuniknione wywalczyć wolność i wyzwolenie z tego międzynarodowego ustroju, który z dawien

„— Drodzy Towarzysze! Podczas gdy leżę zmierzając do Was i do losów mojej partii i mego kraju. Wy stolicie na czele Związku Wolnych Republik — tego namacalnego spadku, który pozostał ujarzmionym narodom świata nieśmiertelny Lenin. Przy pomocy tego spadku ofiary imperializmu nieuniknione wywalczyć wolność i wyzwolenie z tego międzynarodowego ustroju, który z dawien

„— Drodzy Towarzysze! Podczas gdy leżę zmierzając do Was i do losów mojej partii i mego kraju. Wy stolicie na czele Związku Wolnych Republik — tego namacalnego spadku, który pozostał ujarzmionym narodom świata nieśmiertelny Lenin. Przy pomocy tego spadku ofiary imperializmu nieuniknione wywalczyć wolność i wyzwolenie z tego międzynarodowego ustroju, który z dawien

„— Drodzy Towarzysze! Podczas gdy leżę zmierzając do Was i do losów mojej partii i mego kraju. Wy stolicie na czele Związku Wolnych Republik — tego namacalnego spadku, który pozostał ujarzmionym narodom świata nieśmiertelny Lenin. Przy pomocy tego spadku ofiary imperializmu nieuniknione wywalczyć wolność i wyzwolenie z tego międzynarodowego ustroju, który z dawien

„— Drodzy Towarzysze! Podczas gdy leżę zmierzając do Was i do losów mojej partii i mego kraju. Wy stolicie na czele Związku Wolnych Republik — tego namacalnego spadku, który pozostał ujarzmionym narodom świata nieśmiertelny Lenin. Przy pomocy tego spadku ofiary imperializmu nieuniknione wywalczyć wolność i wyzwolenie z tego międzynarodowego ustroju, który z dawien

„— Drodzy Towarzysze! Podczas gdy leżę zmierzając do Was i do losów mojej partii i mego kraju. Wy stolicie na czele Związku Wolnych Republik — tego namacalnego spadku, który pozostał ujarzmionym narodom świata nieśmiertelny Lenin. Przy pomocy tego spadku ofiary imperializmu nieuniknione wywalczyć wolność i wyzwolenie z tego międzynarodowego ustroju, który z dawien

„— Drodzy Towarzysze! Podczas gdy leżę zmierzając do Was i do losów mojej partii i mego kraju. Wy stolicie na czele Związku Wolnych Republik — tego namacalnego spadku, który pozostał ujarzmionym narodom świata nieśmiertelny Lenin. Przy pomocy tego spadku ofiary imperializmu nieuniknione wywalczyć wolność i wyzwolenie z tego międzynarodowego ustroju, który z dawien

„— Drodzy Towarzysze! Podczas gdy leżę zmierzając do Was i do losów mojej partii i mego kraju. Wy stolicie na czele Związku Wolnych Republik — tego namacalnego spadku, który pozostał ujarzmionym narodom świata nieśmiertelny Lenin. Przy pomocy tego spadku ofiary imperializmu nieuniknione wywalczyć wolność i wyzwolenie z tego międzynarodowego ustroju, który z dawien

„— Drodzy Towarzysze! Podczas gdy leżę zmierzając do Was i do losów mojej partii i mego kraju. Wy stolicie na czele Związku Wolnych Republik — tego namacalnego spadku, który pozostał ujarzmionym narodom świata nieśmiertelny Lenin. Przy pomocy tego spadku ofiary imperializmu nieuniknione wywalczyć wolność i wyzwolenie z tego międzynarodowego ustroju, który z dawien

„— Drodzy Towarzysze! Podczas gdy leżę zmierzając do Was i do losów mojej partii i mego kraju. Wy stolicie na czele Związku Wolnych Republik — tego namacalnego spadku, który pozostał ujarzmionym narodom świata nieśmiertelny Lenin. Przy pomocy tego spadku ofiary imperializmu nieuniknione wywalczyć wolność i wyzwolenie z tego międzynarodowego ustroju, który z dawien

„— Drodzy Towarzysze! Podczas gdy leżę zmierzając do Was i do losów mojej partii i mego kraju. Wy stolicie na czele Związku Wolnych Republik — tego namacalnego spadku, który pozostał ujarzmionym narodom świata nieśmiertelny Lenin. Przy pomocy tego spadku ofiary imperializmu nieuniknione wywalczyć wolność i wyzwolenie z tego międzynarodowego ustroju, który z dawien

„— Drodzy Towarzysze! Podczas gdy leżę zmierzając do Was i do losów mojej partii i mego kraju. Wy stolicie na czele Związku Wolnych Republik — tego namacalnego spadku, który pozostał ujarzmionym narodom świata nieśmiertelny Lenin. Przy pomocy tego spadku ofiary imperializmu nieuniknione wywalczyć wolność i wyzwolenie z tego międzynarodowego ustroju, który z dawien

„— Drodzy Towarzysze! Podczas gdy leżę zmierzając do Was i do losów mojej partii i mego kraju. Wy stolicie na czele Związku Wolnych Republik — tego namacalnego spadku, który pozostał ujarzmionym narodom świata nieśmiertelny Lenin. Przy pomocy tego spadku ofiary imperializmu nieuniknione wywalczyć wolność i wyzwolenie z tego międzynarodowego ustroju, który z dawien

„— Drodzy Towarzysze! Podczas gdy leżę zmierzając do Was i do losów mojej partii i mego kraju. Wy stolicie na czele Związku Wolnych Republik — tego namacalnego spadku, który pozostał ujarzmionym narodom świata nieśmiertelny Lenin. Przy pomocy tego spadku ofiary imperializmu nieuniknione wywalczyć wolność i wyzwolenie z tego międzynarodowego ustroju, który z dawien

„— Drodzy Towarzysze! Podczas gdy leżę zmierzając do Was i do losów mojej partii i mego kraju. Wy stolicie na czele Związku Wolnych Republik — tego namacalnego spadku, który pozostał ujarzmionym narodom świata nieśmiertelny Lenin. Przy pomocy tego spadku ofiary imperializmu nieuniknione wywalczyć wolność i wyzwolenie z tego międzynarodowego ustroju, który z dawien

„— Drodzy Towarzysze! Podczas gdy leżę zmierzając do Was i do losów mojej partii i mego kraju. Wy stolicie na czele Związku Wolnych Republik — tego namacalnego spadku, który pozostał ujarzmionym narodom świata nieśmiertelny Lenin. Przy pomocy tego spadku ofiary imperializmu nieuniknione wywalczyć wolność i wyzwolenie z tego międzynarodowego ustroju, który z dawien

„— Drodzy Towarzysze! Podczas gdy leżę zmierzając do Was i do losów mojej partii i mego kraju. Wy stolicie na czele Związku Wolnych Republik — tego namacalnego spadku, który pozostał ujarzmionym narodom świata nieśmiertelny Lenin. Przy pomocy tego spadku ofiary imperializmu nieuniknione wywalczyć wolność i wyzwolenie z tego międzynarodowego ustroju, który z dawien

„— Drodzy Towarzysze! Podczas gdy leżę zmierzając do Was i do losów mojej partii i mego kraju. Wy stolicie na czele Związku Wolnych Republik — tego namacalnego spadku, który pozostał ujarzmionym narodom świata nieśmiertelny Lenin. Przy pomocy tego spadku ofiary imperializmu nieuniknione wywalczyć wolność i wyzwolenie z tego międzynarodowego ustroju, który z dawien

„— Drodzy Towarzysze! Podczas gdy leżę zmierzając do Was i do losów mojej partii i mego kraju. Wy stolicie na czele Związku Wolnych Republik — tego namacalnego spadku, który pozostał ujarzmionym narodom świata nieśmiertelny Lenin. Przy pomocy tego spadku ofiary imperializmu nieuniknione wywalczyć wolność i wyzwolenie z tego międzynarodowego ustroju, który z dawien

„— Drodzy Towarzysze! Podczas gdy leżę zmierzając do Was i do losów mojej partii i mego kraju. Wy stolicie na czele Związku Wolnych Republik — tego namacalnego spadku, który pozostał ujarzmionym narodom świata nieśmiertelny Lenin. Przy pomocy tego spadku ofiary imperializmu nieuniknione wywalczyć wolność i wyzwolenie z tego międzynarodowego ustroju, który z dawien

„— Drodzy Towarzysze! Podczas gdy leżę zmierzając do Was i do losów mojej partii i mego kraju. Wy stolicie na czele Związku Wolnych Republik — tego namacalnego spadku, który pozostał ujarzmionym narodom świata nieśmiertelny Lenin. Przy pomocy tego spadku ofiary imperializmu nieuniknione wywalczyć wolność i wyzwolenie z tego międzynarodowego ustroju, który z dawien

„— Drodzy Towarzysze! Podczas gdy leżę zmierzając do Was i do losów mojej partii i mego kraju. Wy stolicie na czele Związku Wolnych Republik — tego namacalnego spadku, który pozostał ujarzmionym narodom świata nieśmiertelny Lenin. Przy pomocy tego spadku ofiary imperializmu nieuniknione wywalczyć wolność i wyzwolenie z tego międzynarodowego ustroju, który z dawien

„— Drodzy Towarzysze! Podczas gdy leżę zmierzając do Was i do losów mojej partii i mego kraju. Wy stolicie na czele Związku Wolnych Republik — tego namacalnego spadku, który pozostał ujarzmionym narodom świata nieśmiertelny Lenin. Przy pomocy tego spadku ofiary imperializmu nieuniknione wywalczyć wolność i wyzwolenie z tego międzynarodowego ustroju, który z dawien

„— Drodzy Towarzysze! Podczas gdy leżę zmierzając do Was i do losów mojej partii i mego kraju. Wy stolicie na czele Związku Wolnych Republik — tego namacalnego spadku, który pozostał ujarzmionym narodom świata nieśmiertelny Lenin. Przy pomocy tego spadku ofiary imperializmu nieuniknione wywalczyć wolność i wyzwolenie z tego międzynarodowego ustroju, który z dawien

„— Drodzy Towarzysze! Podczas gdy leżę zmierzając do Was i do losów mojej partii i mego kraju. Wy stolicie na czele Związku Wolnych Republik — tego namacalnego spadku, który pozostał ujarzmionym narodom świata nieśmiertelny Lenin. Przy pomocy tego spadku ofiary imperializmu nieuniknione wywalczyć wolność i wyzwolenie z tego międzynarodowego ustroju, który z dawien

„— Drodzy Towarzysze! Podczas gdy leżę zmierzając do Was i do losów mojej partii i mego kraju. Wy stolicie na czele Związku Wolnych Republik — tego namacalnego spadku, który pozostał ujarzmionym narodom świata nieśmiertelny Lenin. Przy pomocy tego spadku ofiary imperializmu nieuniknione wywalczyć wolność i wyzwolenie z tego międzynarodowego ustroju, który z dawien

„— Drodzy Towarzysze! Podczas gdy leżę zmierzając do Was i do losów mojej partii i mego kraju. Wy stolicie na czele Związku Wolnych Republik — tego namacalnego spadku, który pozostał ujarzmionym narodom świata nieśmiertelny Lenin. Przy pomocy tego spadku ofiary imperializmu nieuniknione wywalczyć wolność i wyzwolenie z tego międzynarodowego ustroju, który z dawien

„— Drodzy Towarzysze! Podczas gdy leżę zmierzając do Was i do losów mojej partii i mego kraju. Wy stolicie na czele Związku Wolnych Republik — tego namacalnego spadku, który pozostał ujarzmionym narodom świata nieśmiertelny Lenin. Przy pomocy tego spadku ofiary imperializmu nieuniknione wywalczyć wolność i wyzwolenie z tego międzynarodowego ustroju, który z dawien

„— Drodzy Towarzysze! Podczas gdy leżę zmierzając do Was i do losów mojej partii i mego kraju. Wy stolicie na czele Związku Wolnych Republik — tego namacalnego spadku, który pozostał ujarzmionym narodom świata nieśmiertelny Lenin. Przy pomocy tego spadku ofiary imperializmu nieuniknione wywalczyć wolność i wyzwolenie z tego międzynarodowego ustroju, który z dawien

„— Drodzy Towarzysze! Podczas gdy leżę zmierzając do Was i do losów mojej partii i mego kraju. Wy stolicie na czele Związku Wolnych Republik — tego namacalnego spadku, który pozostał ujarzmionym narodom świata nieśmiertelny Lenin. Przy pomocy tego spadku ofiary imperializmu nieuniknione wywalczyć wolność i wyzwolenie z tego międzynarodowego ustroju, który z dawien

„— Drodzy Towarzysze! Podczas gdy leżę zmierzając do Was i do losów mojej partii i mego kraju. Wy stolicie na czele Związku Wolnych Republik — tego namacalnego spadku, który pozostał ujarzmionym narodom świata nieśmiertelny Lenin. Przy pomocy tego spadku ofiary imperializmu nieuniknione wywalczyć wolność i wyzwolenie z tego międzynarodowego ustroju, który z dawien

„— Drodzy Towarzysze! Podczas gdy leżę zmierzając do Was i do losów mojej partii i mego kraju. Wy stolicie na czele Związku Wolnych Republik — tego namacalnego spadku, który pozostał ujarzmionym narodom świata nieśmiertelny Lenin. Przy pomocy tego spadku ofiary imperializmu nieuniknione wywalczyć wolność i wyzwolenie z tego międzynarodowego ustroju, który z dawien

„— Drodzy Towarzysze! Podczas gdy leżę zmierzając do Was i do losów mojej partii i mego kraju. Wy stolicie na czele Związku Wolnych Republik — tego namacalnego spadku, który pozostał ujarzmionym narodom świata nieśmiertelny Lenin. Przy pomocy tego spadku ofiary imperializmu nieuniknione wywalczyć wolność i wyzwolenie z tego międzynarodowego ustroju, który z dawien

„— Drodzy Towarzysze! Podczas gdy leżę zmierzając do Was i do losów mojej partii i mego kraju. Wy stolicie